

ЗА ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ВІРУ

«Бо я не соромлюсь Євангелії, бо ж вона — сила Бога на спасіння кожному, хто вірує, перше ж юдеєві, а потім гелленові»

(Рим. 1:16)

№ 11 (194)
ЛИСТОПАД
2020 РОКУ

ЯК СЛУЖИТИ В МІНЛИВОМУ СВІТІ

Багато хто з нас чекає що от-от карантин закінчиться і все повернеться у звичний ритм. Та знову і знову ми заїжджаємо на нове коло змін і нестабільності. Де цьому кінець і як нам, християнським служителю, на це реагувати?

Мусимо визнати, що світ буде мінливим. Біблія каже про це неодноразово. Говорячи про Свій другий прихід, Ісус зазначає про катаклізми, війни й епідемії, які ставатимуть усе частішими й частішими, як породільні перейми (Мт. 24:8).

Ці цикли не просто повторюватимуться, вони ставатимуть швидшими і коротшими. Тому нам потрібно готуватися жити у все менш стабільному і все більш мінливому світі. Стабільність насправді є, але не в наших обставинах. Мінливий світ потребує незмінного Бога і Його Слова.

Мені доводилося рятувати друга, який тонув у глибокій воді. Я не думаю, що це буде так непростю. Усе, що він на той час хотів, — це знайти точку опори, від якої можна було би відштовхнутися, набрати повітря і мати силу, аби доплисти до берега.

Коли я приплив до нього, він інстинктивно вчепився за мене і заштовхав під себе. У цей момент я зміг його відштовхнути в бік берега і водночас пірнути від нього. Зрештою, усе закінчилося успішно.

Наскільки ж важливо в

теперішньому світі, коли течія нестабільності в житті дуже бурхлива, знайти якусь опору, щоб вчепитися або відштовхнутися і не бути знесеним карколомними подіями.

Бог дав благодать християнам мати цю опору — знати Його як могутню Скелю і вірити Його незмінному Слову. Біблія переконує нас в цьому: «Мій Бог моя скеля, сховавсь я в Ній, Він щит мій і ріг Він спасіння мого, Він башта моя та моє пристанище! Спасителю мій, Ти врятуєш мене від насилля!» (2 Сам. 22:3). «Трава засихає, а квітка зів'яне, слово ж нашого Бога повіки стоятиме!» (Іс. 40:8).

Саме тому нам потрібно вчепитися за Бога і Його Слово, проповідувати Його своєму серцю, церкві і світові. Оскільки Бог і Писання є незмінними — то незмінними потрібно бути у суті нашим проповідям... Проте спосіб передачі їх варто постійно оновлювати і адаптовувати, щоб досягати і спасати покоління людей, які живуть в мінливому світі.

У служителів церкви є небезпека зробити незмінним те, що має мінятися, або піддавати змінам незмінні речі. В одному випадку це призводить до мертвого консерватизму і законництва, в іншому — до лібералізму і позбавлення людей необхідної незмінної основи.

Саме тому служителю потрібно прив'язати своє служіння до незмінних істин і цінностей, але бути постійно готовими пристосовуватися до того, як передавати ці істини. Не боятися мінливого майбутнього — Христос уже

там. Христос у нашому майбутньому. Більше того, Він там — Переможець.

Книга Об'явлення часто лякає людей через майбутні суди і покарання, які відкриваються в ній. Але є одна важлива річ, яку не можна забувати: ці суди не для християн і Церкви, а для тих, хто не захотів бути Христівими і стати частиною Його народу.

Ісус пообіцяв, що будуватиме Церкву, і Він не перестане це робити. Навіть якщо пекельні ворота будуть намагатися подолати її. Саме тому якщо ви є частиною Його Церкви — ви в найкращому місці і ваше майбутнє не темне.

У часи нестабільності Бог вчить нас бути все більше керованими Його Духом. І ми можемо вчитися це робити, покладаючись лише на Нього. Якщо в спокійні часи ми маємо відповідальність у нашому човні користуватися нашими веслами, складати плани, будувати структури, то в часи, коли дме вітер, — їх краще скласти і розгорнути вітрила. Більше питати в молитвах: «Господи, куди Ти нас ведеш?», бо Він неодмінно кудись веде Своїх дітей.

Добрий Пастир завжди буде вести Свою отару: чи то долинами смертної темряви, чи звичайними пасовиськами. Саме тому нам не потрібно просити: «Веди нас», а краще казати щось на взірць: «Покажи нам, куди Ти нас ведеш».

А для цього потрібно більше слухати, бути в молитві, пості і поклатися на Бога, Який не затримується і нікуди не спішить, а все робить вчасно.

В'ячеслав Недзельський.

РОЗПОЧАВ НАВЧАННЯ ПЕРШИЙ КУРС ХРИСТІЯНСЬКОЇ ВІДКРИТОЇ АКАДЕМІЇ

3 листопада на вступній сесії ХВА були присутні християни з різних конфесій і деномінацій України, Білорусі, Польщі, Чехії, Іспанії, Великої Британії, Сполучених Штатів Америки тощо.

Уступній промові директор ХВА Ярослав Лукасік зробив акцент на необхідності мати біблійний світогляд, сильний характер і високий рівень професіоналізму тим, хто покликаний бути місіонером у суспільно-політичній сфері.

«Для того, щоб впливати на культуру і національні процеси, потрібно мати навички біблійного осмислення глобальних і локальних викликів нашого часу. Я сподіваюся, що Християнська Відкрита Академія стане для вас аналітичним центром, що дає такі навички, і тим навчальним закладом, в якому ви отримаєте широкий спектр гуманітарних знань, необхідних для роботи в публічній сфері».

На сьогодні в ХВА зареєстровано понад 300 студентів.

Християнська Відкрита Академія — це освітня програма для лідерів, які покликані впливати на громадську сферу і нести туди християнські цінності. Мета проекту — допомогти християнським громадам об'єднатися, щоб системно чинити християнський вплив на суспільство, а також створити формацію християнських лідерів для служіння в громадській сфері.

Програма реалізується в партнерстві з Острозькою Академією та американським університетом Spring Arbor University. Під час

відкриття ХВА ректор Національного університету «Острозька Академія» Ігор Пасичник розповів про історію «славного граду» Острога, про перший вищий заклад Східної Європи XVI століття — Острозьку Академію, яка нині є одним із трьох найкращих вишів України, та її засновника князя Василя-Костянтина Острозького.

«Формування національної еліти, яка живе християнськими цінностями, для служіння на благо України — незмінна мета Острозької Академії як у XVI столітті, так і у столітті XXI», — підкреслив ректор.

Організатори ХВА зазначають, що кожного четверга студентів чекають вебінари з блискучими професіоналами своєї справи, які виступатимуть з різними темами з апологетики, історії, філософії, соціології, політології тощо.

Автор понад 30 bestsellerів Ос Гіннес представить тему «Горизонт 2020: можливості та виклики для Євангелія у XXI столітті»; один з найкращих консервативних соціальних теологів сучасності Вейн Грудем буде говорити про «Теологію християнської місії в суспільстві»; професор християнської історії у Spring Arbor University, перекладач Біблії Чарльз Вайт зробить «Вступ до апологетики» та розповість про «Раціональні докази воскресіння Христа», а професору математики Оксфордського університету, видатному апологету сучасності Джону Ленноксу можна буде ставити питання в прямому ефірі наприкінці листопада. Серед лекторів — автор знаменитої книги «Сексуальна революція: руйнування свободи заради свободи» Габрієла Кубі та найпопулярніший в Україні публічний філософ Андрій Баумейстер.

ХРИСТІЯНИ МІНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ВИЙШЛИ НА ПРОТЕСТ З МОЛИТВОЮ ТА БІБЛІЄЮ В РУКАХ

Віруючі Мінської церкви «Нове життя» вийшли на мітинг та створили молитовний ланцюжок й тримали в руках свої Біблії.

Християни засуджують насильство й жорстокість, що спостерігаються в країні, і закликають владу покаятися. Вони молять Бога про Його благодать для виходу з ситуації, що склалася. Вірять в милість Господа, яка допоможе всім зберегти серця від жорстокості й перебувати в любові Христа.

Церква благословила Білорусь та в єдності помолитися молитвою «Отче наш». Віруючі разом прочитали біблійну молитву благословення: «Нехай Господь поблагословить тебе, і нехай Він тебе стереже! Нехай Господь засяє на тебе лицем Своїм, і нехай буде милостивий до тебе! Нехай Господь зверне на тебе лице Своє, і хай дасть тобі мир!».

Церква «Нове Життя» продовжує молитися про місто, про народ і про всю країну, підносячи до небес свої голоси. Християни моляться:

— про всіх постраждалих, про одужання пораних та їх родини;

— про припинення кривавого протистояння в усіх містах Білорусі і про захист мирних жителів від агресії

спеціальних підрозділів. «Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть» (Мт. 5:9);

— про мир всередині країни, щоб не було громадянської війни і війни взагалі. «Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається!» (Ів. 14:27);

— про цілісність Білорусі, про її суверенність, щоб не було зовнішнього вторгнення;

— про покаяння в жорстокості й обмані, які мають місце в структурах влади. Виходячи з позиції християнської праведності, ми не приймаємо брехню, насильство та жорстокість. «Насильство безбожних прямує на них, бо права чинити не хочуть» (Пр. 21:7);

— про перемогу істини й праведності, щоб Господь очистив націю від брехні. «Бо Господь Я, і правосуддя кохаю, і ненавиджу розбій та кривду, і дам їм заплату за чин їхній поправді, і з ними складу заповіта довічного!» (Іс. 61:8);

— про мудрість та розсудливість лідерів у всіх

сферах влади і народу, про діалог і пошук Божих варіантів виходу з ситуації, що склалася. «Мудрість краща від зброї військової» (Екл. 9:18);

— про руйнування диявольських планів щодо Білорусі. «Бо ходячи в тілі, не за тілом воюємо ми, зброя бо нашого воювання не тілесна, але міцна Богом на зруйнування твердинь, ми руйнуємо задуми, і всяке винесення, що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові, і покарати ми готові всякій непослух, коли здійсниться послух ваш» (2 Кор. 10:3-6);

— про майбутнє Білорусі й виконання Божого плану для білоруського народу, щоб здійснилися наміри Бога. «Бо Я знаю ті думки, які думаю про вас, говорить Господь, думки спокою, а не на зло, щоб дати вам budúчність та надію» (Єр. 29:11). «Я знаю, що можеш Ти все, і не спиняється задум у Тебе!» (Йова 42:2). «І весь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх» (Дії 17:26).

ЄВАНГЕЛЬСЬКИЙ ХРИСТІЯНИН ОЛЕКСАНДР ТРЕТЯК ВИХОДИТЬ В ДРУГИЙ ТУР НА ВИБОРАХ МЕРА У РІВНОМУ

На жаль, у день виборів розгорнулося сильне протистояння, надходила інформація, що під час підрахунку результатів можуть бути істотно змінені. Тому закликаємо молитися про чесність та прозорість у підрахунку голосів у другому турі виборів.

Олександр Третяк народився 13 грудня 1985 року. Усе своє життя прожив у Рівненщині. Навчався у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука на факультеті романо-германської філології, а також у Львівській богословській семінарії. У 2009-2014 рр. брав участь в реалізації освітніх та медичних проєктів у Гані та Буркіна-Фасо (Африка). З 2014 року проводив волонтерську діяльність в зоні АТО.

У 2017-2019 рр. займав посаду керівника Руху Реформацій в Рівненській області.

З 2019 р. — координатор ГС «Всеукраїнський собор» у Рівненській області. Упродовж 2017-2019 рр. вів суспільно-просвітницьку програму «Інша перспектива» на телеканалі «Рівне-1». У 2018 та 2019 рр. організував молитовні сніданки при Рівненській обласній державній адміністрації. Засновник і координатор волонтерських та соціальних ініціатив у Рівному. Одружений, виховує сина.

7 ПОГЛЯДІВ ХРИСТІЯН НА УЧАСТЬ У ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ

Біблія багато говорить про роль, яку політики та політичні лідери відіграють для нації. Вона істотна! У Проповістях читаємо: «Коли множаться праведні, радіє народ, як панує ж безбожний, то стогне народ» (Пр. 29:2).

Отож ми повинні голосувати на підставі принципів Царства, а не на підставі політичної належності. Нечестиве керівництво може вплинути на віруючих. В Єр. 29:7 Бог говорить Своєму народу молитися про місто, про мир в ньому, піклуватися про його добробут. Коли місто процвітає, народ буде процвітати. Ось чому апостол Павло нагадує віруючим молитися про царів і тих, хто при владі. Павло хотів, щоб Церква жила в мирі та благочесті (1 Тим. 2:1-4).

У Святому Писанні можна побачити, як один лідер впливає на формування політики та законів всієї держави. Після смерті Ісуса Навина весь ізраїльський народ припинив служити Господу і впав у велике нечестя (Суд. 2:7-11). Через гріх Соломона (сина царя Давида) ізраїльський народ був розділений під час правління сина Соломона – Ровоама (1 Цар. 11). Через уразливості царя Єровоама весь народ Ізраїлю впав в ідопоклонство та відступництво (1 Цар. 12-13). Праведні царі – такі, як Йосафат, Озія, Єзекія і Йосія – вели Юдею до біблійних реформ та оновлення. Нечестиві царі – такі, як Ахав, Ахаз, Манасія та його син Амон – привели націю до ще більшого відступництва.

На жаль, Церква може бути розділена так само, як нація. Одна з головних причин – це різні погляди щодо участі в політиці. Тому мета цієї статті – спробувати внести більше біблійної ясності.

Націоналізм

Дехто вважає націоналізм формою ідопоклонства, тому що його прихильники схильні ставити свою країну вище Царства Божого. Є такі «християни-націоналісти», які стирають межу між Царством Божим і своєю країною. Іколи святий народ, згідно з 1 Петр. 2:9, змішує свою ідентичність з іншим народом, йому не вистачає розрізнення, і він відвертає від Євангелія різні групи людей.

Наприклад, велика частина Церкви нацистської Німеччини впала в якусь форму націоналізму, що призвело до того, що

вони підтримували Гітлера і трансформувалися в «церкву Рейху». На щастя, третина німецьких церков під керівництвом Дітріха Бонхейфера та інших лідерів почали рух під назвою «Церква, яка визнає». Це рух намагався залишатися вірним Святому Письму під час тоталітарного націонал-соціалістичного режиму. Тому коли ми огортаємо Євангеліє під прапор якоїсь держави, ми ризикуємо стати прихильниками тих, хто просуває антибіблійну політику.

Патріотизм

Патріотизм, на відміну від націоналізму, – це добре. Як християни ми є громадянами небес, але й покликані бути хорошими громадянами, які люблять країну та жертвують собою заради неї (Фил. 3:20). Для посвяченого християнина бути патріотом – не означає, що ми завжди погоджуємося з законами нашої країни, цінностями та війнами. Проте ми можемо шанувати тих, хто боровся і помер, захищаючи наше життя та свободу. Позиція Біблії – шанувати всіх людей, любити братство, боятися Бога і поважати царя (1 Петр. 2:17). Таким чином, бути патріотом у багатьох сенсах відповідає Святому Письму.

Аполітична субкультура

Багато християнських рухів у цілому відповідають паціфістським поглядам анабаптистів, які відокремилися від культури, сформувавши свої власні субкультури. Такі групи, як аміші, меноніти та традиційні п'ятидесятники, як і сучасні ортодоксальні євреї, фокусуються на самперед на побудові та підтримці життєдіяльності своїх власних субкультур.

Як правило, вони не балотуються на виборах і не інтегруються в навколишню спільноту. Члени таких груп рідко голосують, хіба що є якийсь критичне питання, що впливає на них. Коли вони балотуються

на виборах, зазвичай роблять це просто для того, щоб представити свої власні інтереси. Коли голосують, то підтримують тих політичних лідерів, які фінансують їх конкретну громаду і корисні їм, навіть якщо політика цих лідерів суперечить біблійним цінностям.

Вони вважають пріоритетним благополуччя їх власної громади, а не закони про традиційний шлюб і аборт, що регулюють світ «язичників».

Біблійна ж позиція полягає не в ізоляції, а в проникненні Євангелія в культуру. Хоча ми й покликані мати сильну християнську субкультуру, ми також покликані бути Його свідками для всіх народів (Дії 1:8-9). Боже Царство отримує свою силу не від світу.

Домініонізм

Домініонізм ґрунтується на помилковій ідеї «культурного мандата», який знаходимо в Бут. 1:28. Тут Бог говорить Адамові панувати над всією живою душою (але не над людьми, оскільки земля ще не була населена). Прихильники домініонізму підтримують думку, згідно з якою християни покликані християнізувати свою країну. Вони вірять, що це виконання заповіді, даної Богом Адаму, так само як і заклики Ісуса вчити народи (Мт. 28:19).

Однак можна заперечити, що Ісус мав на увазі не сучасні геополітичні нації-держави (які беруть свій початок від Вестфальського миру 1648 року), а групи людей із загальною культурою (етноси). Прихильники цього погляду вірять, що зазнають поразки, якщо не перетворять країну на християнську державу, наповнену християнськими лідерами, законами та правилами.

Звичайно, хто б не радів, якби сучасна країна, місто або імперія прийшли до Бога. Такі приклади можна побачити в Старому Заповіті, з Вавилоном і

Навуходоносором, з Ніневією, також і в Новому Заповіті, коли Євангеліє позитивно впливає на Самарію та Ефес (Дан. 4; Йона; Дії 8, 19). Протягом ранніх та середніх віків цілі групи людей та імперії підпали під вплив Христа. Рим був християнізований після навернення Костянтина у 312 році, німецькі племена навернулися в християнство після навернення їх короля Хлодвіга у 508 році. Карл Великий використовував Слово Боже для того, щоб окультурити стару Священну Римську імперію.

Середні століття посилювали конфлікти між Церквою і державою, які намагалися або співпрацювати, або узурпувати один одного. Тому багато людей не розуміють унікальності Церкви як народу святих і того факту, що Ісус повернеться до Церкви без плями та вади, а не до християнської держави (Ів. 17:9; Еф. 5:27).

Соціалізм

Сьогодні багато хто вважає, що Церква повинна залежати від потужного світського уряду, щоб задовольняти нагальні потреби вразливих верств населення. Тому вони підтримують кандидатів, які обіцяють боротися з бідністю, злочинністю і проблемами у сфері освіти, при уряді, який постійно розширюється та фінансується шляхом високих податків.

Результат – політичний переворот, в якому люди стають «кріпаками» у месіанській державі, що намагається розв'язати всі свої проблеми. При такій точці зору «державняк» забирає у батьків відповідальність за благополуччя їхніх дітей в таких сферах, як здоров'я та освіта.

XX століття сповнене жакливіми невдачами марксистської ідеології. Прийняття цієї ідеології призвело не тільки до крайньої убогості громадян (Радянський Союз, Куба, Венесуела, Північна Корея), а й до смерті приблизно 100 мільйонів людей в результаті воєн та революцій в цих країнах.

Симбіоз

Згідно з цією точкою зору, Церква та держава пов'язані настільки, що виникають симбіотичні відносини. Ми бачили це з приходом протестантизму. Мартін Лютер був захищений від папи німецькими князями. Церкви, які брали участь в Реформації, зазвичай мали симбіотичні відносини зі своїми регіональними владами.

Після жакливої 30-річної війни між протестантами та католиками Вестфальський мир 1648 року провів поділ церковної власності на підставі географічного регіону.

Без сумніву, де б не об'єднувалися Церква та держава, результатом завжди буде компроміс, який проповідіє послання з бажаннями, цінностями та світоглядом населення держави в цілому.

Сіль і світло

Остання і найбільш біблійна точка зору щодо участі в політиці полягає в тому, що Церква повинна функціонувати як сіль і світло (Мт. 5:13-16). В Еф. 3:10 сказано, що Тіло Христове відкриває мудрість Божу керівництву на небесах. Оскільки це керівництво (з грец. «архес») є невидимими силами, що стоять за земними керівництвами, Церква повинна являти Божу мудрість тим, хто володіє як духовною, так і земною владою у світі (Еф. 6:10-13).

Ця мудрість стосується всіх аспектів життя. Щоб показати світу Божу мудрість, послідовник Христа повинен мати біблійний світогляд і бути пророчим свідком для сильних світу цього. Володіючи мудрістю Божою, ми повинні діяти як авангард культури, допомагаючи формувати її, буди «ствопом і підвалиною правди» (1 Тим. 3:15). Біблія не говорить, що сили пекла не переможуть демократичну або республіканську партію, вона стверджує, що сили пекла не переможуть Церкву (Мт. 16:16-18).

Церква – єдина надія для світу як видимий прояв невидимого Господа Ісуса Христа. Коли Римська імперія нарешті зазнала невдачі у своєму прагненні об'єднати світ, розділений за етнічними, економічними та статевими ознаками, Євангеліє панування Христа вчинило те, що не вдавалося жодній іншій імперії, уряду і політичній системі (Гал. 3:28).

Хоча Церква перебуває у світі, вона – не від світу. Боже Царство не отримує свою силу від цього світу (Ів. 18:36). Тому християни можуть бути хорошими громадянами, голосуючи, будучи патріотами та служителями своєму суспільству, але не дозволяючи ідеологіям і концепціям цього світу асимілювати та поглинати їх.

Віруючі повинні стати сторожами покоління у всіх аспектах культури, щоб показувати шлях, істину і життя (Ів. 14:6-7). Ми завжди повинні голосувати за Царство. І не повинні ні залучатися до групового мислення, ні зберігати незмінну вірність будь-якій політичній партії.

Нехай дарує Господь Ісус Церкві мудрість і буде прихильний до неї, щоб вона служила Його сіллі і світло у цьому світі.

Джозеф Маттер.
charismanews.com

БОЛГАРІЯ НЕ ВІДДАЛА ЖОДНОГО ЄВРЕЯ

10 березня 1943 року залізничні вагони в'їхали в Болгарію за наказом Адольфа Аїхмана, одного з ключових організаторів «остаточного рішення». Потяги прибули для перевезення всіх болгарських євреїв до табору смерті у Трєблінці. З третьої години ночі поліцейські виганяли євреїв з їхніх будинків. Їх під дулом пістолета доставляли у центр збору, що розташовувалася в школах та інших місцях, де вони очікували на потяги. Утім, жодного єврея з Болгарії не депортували. На той час в країні налічувалося приблизно 49 000 євреїв, що становило менше одного відсотка болгарського населення.

За кілька років до того Болгарія приєдналася до Німеччини, щоб уникнути знищення нацистською військовою машиною. Правляча партія Болгарії була профашистською та ухвалила антисемітське законодавство, так само, як нацисти у Німеччині. Ухвалений закон «Про захист нації» обмежував права євреїв, забороняв змішані шлюби і змушував євреїв носити жовті зірки для того, щоб відокремити їх від інших осіб.

Але, на відміну від інших народів Європи, болгар не сприйняли ці закони. Вони не розглядали кілька тисяч євреїв, які жили в країні, як загрозу. Майже всі верстви болгарського суспільства виступили проти законів, люди масово писали листи в парламент і царю Борису III.

На початку 1943 року уряд погодився з вимогами Німеччини депортувати всіх болгарських євреїв. Німецька влада заявила, що їх будуть відправляти в трудові табори, де їм дозволять відкупитися за їхні ймовірні злочини. Депортації мали початися 10 березня. Потяги в'їхали до країни, готові доставити людський вантаж у табори смерті. Здавалося,

євреї Болгарії приречені на ту ж долю, що й інші євреї Європи.

Замість цього практично все населення об'єдналося, щоб врятувати євреїв. Опозицію очолила Болгарська Церква. «Якщо ми, Церква, допустимо депортацію євреїв, ми зрадімо наші найсвятіші зобов'язання», – сказав преподобний Борис Харалампія. – Ми мусимо допомогти!».

«Уся Болгарська Православна Церква буде захищати євреїв», – заявив митрополит Кирило. Кирило надіслав листа королю Болгарії, просячи його зглянутися над євреями. Він також попередив начальника поліції, що не прийме рішення уряду про депортацію євреїв і буде йому всіляко перешкоджати.

Коли настав фатальний день, Кирило сказав переляканим євреям: «Діти мої, я не дозволю цьому трапитися з вами. Я ляжу на залізничні колії і не дам вас забрати». Митрополит зустрівся з царем і сказав, що злі наміри німців загрожують його безсмертній душі. Натовпи збиралися по всій країні. Болгари роздрукували тисячі піддроблених свідоцтв про хрещення євреїв, ризикуючи власним життям.

«Чи це один, чи 1000 євреїв – я зроблю все, щоб врятувати невинних. Боятися нема чого, нацисти можуть позбавити мене життя лише раз», – пояснив священник, що роздрукував тисячу документів. Фермери у сільській місцевості погрожували лягти на залізничну колію, щоб потяги не змогли проїхати. Пекарі в містах ховали євреїв у своїх печачах.

Цар Борис III відступив і скасував наказ. Після двох місяців поневірянь перелякани євреї Болгарії повернулися до своїх будинків – на велике розчарування нацистів. «Я твердо переконаний, що прем'єр-міністр і уряд прагнуть остаточного і радикального вирішення єврейської проблеми», – написав посол Німеччини в Болгарії своїм керівникам у Берлін. – Проте їм заважає менталітет болгарського народу, якому не вистачає ідеологічної освіти, як у нас».

Фюрер був розлючений. На зустрічі з царем Борисом III він зажадав депортації всіх болгарських євреїв.

«Гітлер розлючився, коли я заперечив йому, – згадував король. – З люттю, як божевільний, він погрожував мені і Болгарії. Це було жахливо. Але я не здався!».

Борис III спокійно сказав розлюченому німецькому лідеру, що Болгарія має потребу в євреях для трудових проєктів. Гітлер не повірив царю, але не хотів втратити військового союзника. Він зажадав, щоб усі єврейські чоловіки були переміщені з міст у трудові табори. Приблизно 20 тисяч євреїв справді були переміщені з міст у сільську місцевість, але ніхто не був відправлений за межі країни. Депортації з Болгарії ніколи не відбувалися. У результаті Болгарія була єдиною країною в Східній Європі, єврейське населення якої вижило під час Трагедії. Це було відомо як «чудо єврейського народу» в Болгарії, але епізод не отримав тієї уваги, на яку заслуговав.

Причиною незнання про героїчні дії болгарського народу було те, що радянський уряд приховував інформацію про порятунок, не бажаючи видавати належне монархії і Церкві, яких вважали ворогами. Тому до кінця комуністичного правління в Болгарії не було жодної згадки про це.

На відміну від більшості громадян окупованої Європи, які не виступали проти депортації своїх євреїв і в деяких випадках активно допомагали нацистам, болгари проявили хоробрість і гуманність у відстоюванні того, що для них було морально правильним.

Олег Вишняков.

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЇ НА ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК

Суспільство впливає на формування світогляду значно більше, ніж сім'я і зокрема батьки. Є підстави побоюватися, що скоро в Україні виросте покоління молодих інфантільних людей, якими дуже легко маніпулювати.

Пропонуємо розмову на цю тему Людмили Бендус із Едуардом Сівцем – проповідником, викладачем біблійних дисциплін, місіонером у Кенії.

– Проблема виховання свідомого покоління в нашій країні, як, зрештою, і в будь-якій іншій, серйозна. Але чи не перебільшуємо ми цю серйозність? Адже в усі віки батьки бідкаються, що свого часу вони були не такими, як їхні діти. Наскільки надумана ця проблема й наскільки важлива?

– Питанням поколінь нехтувати не можна, як не можна нехтувати й інформаційним віком, який маємо сьогодні. Якщо обсяг інформації до початку 2000 року множився удвоє кожні 20 років, а ще раніше – кожні 100 років, то тепер він подвоюється мало не кожні чотири з половиною роки.

Людство генерує масу нової інформації. Тепер багато професій зникає, а їм на зміну приходять якісь нові. І в цьому бурхливому інфосередовищі потрібно виживати дітям, молодим людям. А батьки не можуть дати їм поради, бо вони самі в такому середовищі ще не жили. Якщо за радянських часів на телебаченні було лише два канали, то тепер 40 тільки по кабелю. Заходиш в інтернет – і весь світ у тебе на долоні, він у тебе в телефоні. І це впливає на людину, на її формування, їй потрібно виробити уміння, як у цьому бурхливому морі не потонути.

– У цьому контексті я прочитала цікаву статистику, що сучасна пересічна людина за день отримує стільки інформації, скільки отримував простий англієць у XIX столітті за все своє життя. Логічно припустити, що такий обсяг інформації мав би спонукати до особливого особистісного розвитку, але цього немає. У чому ж річ? Чому такий обсяг інформації і ті перспективи, які він відкриває, не стали мотивацією, поштовхом до стрімкого злету особистості?

– Думаю, що злет буває тоді, коли інформацію сприйнято, оброблено й застосовано. Обробити, а тим більше застосувати її величезний обсяг фізично неможливо. На рівні сприйняття потрібна якась жорстка фільтрація й систематизація. Бо не систематизована інформація – просто втрачена.

Якщо у ваш комп'ютер закачано три файли певної інформації, але ви не знаєте, де вони «живуть», то ви будете їх знову скачувати. Коли жорсткий диск – на 8 мегабайт, як це було раніше, то легко запам'ятати, де все лежить, а коли він на 3-5 терабайт, то важко розібратися з тим, що на ньому. Сприймаючи інформацію, я маю відразу її категоризувати й визначити, наскільки вона мені важлива за пріоритетністю. Якусь я відразу відправляю в сміття, скажімо, рекламу, ділові пропозиції тощо.

На якійсь профільній я зупинюся трохи довше, бо вона слугуватиме для мого розвитку. Якраз уміння позначити інформацію правильним ярликом ще на її вході для подальшої обробки – і потрібно виховувати. Тож люди не розвиваються тому, що не вміють на несвідомому рівні вибрати з інформаційного потоку те, що їм потрібне для подальшої обробки.

– Як навчитися цьому? Хто має навчити?

– Я вірю, що людям даровано один із Божих атрибутів – творчість. Бог – Творець, і людина – творець. Вона може робити з нічого щось або з чогось генерувати якісно нове, інше. І це уміння творити також стосується інформації. Споживацький світогляд вимагає: ти не твори, тобі дадуть готовий продукт – і ним користуйся. І більшість людей живе в такому споживацькому суспільстві. Дали їм – і тішаться. А створити своє – то треба залучити якісь додаткові ресурси організму, пошукати, напружитися. Оце своє, можливо, буде гірше, але воно своє.

Наше суспільство творчих людей не шанує, навіть на рівні «батьки-діти». Якщо дитина щось створила своїми руками, то її треба хвалити, а не сварити, навіть якщо воно якесь поганеньке й нікчемне. Це потрібно зробити винятково для того, щоб розвинути творчу жилку в дитині. Вона в школі увійде в такий інформативний вир, у якому батьки ніколи не були й не знають його жажіття. Завдяки творчості дитина зможе пливати на тих хвилях, як серфінгст, але це потрібно в них культивувати.

Навіть у радянські часи заохочували до раціональних пропозицій на виробництві. У Японії це довели до рівня культу: якщо ти щось удосконалив – то всі виявляють тобі особливу пошану й живуть із думкою: а ще що можна вдосконалити. А в нас історично склалося, що ініціатива карається. Мовляв, ти виділяєшся, ти дереш носа. (А ще ти сам мусиш це зробити. – Л. Бендус). А якщо тобі не вдається реалізувати ідею, що найімовірніше, бо вона пілотна, то з тебе будуть всі сміятися: от бачиш, не потрібно було рипатися. Тобто ти маєш бути таким, як усі, – і це печально. У цьому ми суттєво відрізняємося від західного світу, де до помилок толерантніші, терплячіші: у тебе не вийшло – спробуй ще раз, тобі 38 років, а ти нічого не досяг – займися чимось іншим, іди вчитися. Є шанс. Дарма, що буде мало часу для реалізації, але ти ростеш. Я маю своєрідний рекорд – одному моєму студентові було 82 роки.

– Вибачте, він устиг довцентися?

– Не знаю. На наступних курсах я його не зустрічав. До речі, він уже мав дві чи й три освіти. Але казав: «Мені ж потрібно розвиватися». Західний світ, який для нас еталонний, так чинить. У нас ти освіти здобуваєш до 25, а далі якимось видряпуєшся. А якщо тобі ця спеціальність не підійшла, зрештою, галузь перестала існувати через комп'ютерні технології? Ну то йди далі, ти живий-здоровий. Але чому суспільство не спонукує до цього. Ось у цьому й проблема.

– Слухаючи вас, дедалі більше схиляюся до думки: щоб вирішити проблему формування, становлення дітей, потрібно насамперед вирішити проблему формування батьків, оскільки все починається із сім'ї. А сьогодні з батьками, які ще самі могли б розвиватися, ми маємо проблему. Я ще пам'ятаю те покоління, коли хорошою характеристикою речей була тривалість їхньої роботи. Коли холодильник добре працював у бабусі, а потім переходив у спадок дітям і внукам, то це була хороша, якісна річ. Сьогодні ж про десятки років не йдеться. Усе старіє так швидко, що не встигаєш за цим процесом. Наприклад, гаджети міняють майже щороку. Отож проблема в тому, що батьки заохочують у дітей це змагання. Зайдіть у будь-який клас школи – дуже сумнівно, що ви там знайдете дитину, у якої немає смартфона. Якщо ми далі будемо рухатися в цьому руслі, то що нас чекає? Чи

можна змінити цю тенденцію?

– Думаю, процес незворотний. Інформація – це надто велика сила. Але є інформація, яка нас інформує, є інформація, яка нас формує, але і є інформація, яка нас трансформує. Так от Біблія – це саме та інформація, що може нас змінити, дати правильний дороговказ, систему фільтрів, щоб не загубитися в інформаційному потоці, щоб не втратити себе, свою ідентичність у бурхливому морі.

– Як людина, яка любить читати, я можу тільки сумувати, що час, коли можна було зайти в бібліотеку, знайти хорошу книгу й насолоджуватися самим процесом читання, безповоротно минає. Уже стало звичним, коли проповідник під час зібрання, недільного чи будь-якого іншого дня, звертається до аудиторії: «Увімкніть свої Біблії», замість того, щоб сказати «відкрийте».

Чи треба очікувати, що процес читання відійде в далеке минуле, а попереду нас чекають електронні формати або ще щось, чого ми не можемо собі навіть уявити. Чи, на вашу думку, не впливає це негативно на формування світогляду?

– Негативно впливає доступність інформації. Коли певна річ має гриф унікальності, вона більш бажана, і за ту унікальність люди готові платити. Я пам'ятаю, як після розпаду Радянського Союзу євреї масово вижджали, і ми за безцінь скуповували їхні великі бібліотеки. З літературою було важко. Добру книжку можна було купити тільки з рук. А тут так благо: раз – і в тебе ціла бібліотека. Одна зарплата – і ти власник трьох шаф літератури. А тепер ти можеш отримати бібліотеку одним кліком. Поки я закінчу речення, вона завантажиться мені в телефон чи в електронну читалку. Проблема не в тому, що люди не мають змоги читати, – вони не хочуть читати. Читиво настільки доступне, що вже не привабливо. Потрібні кардинально нові мотиватори, які спонукали б людину до читання. А тут уже йдеться про силу волі. До речі, сила волі щодалі пригнічується в людях, щоб вони виконували волю когось іншого, того хто диктує, розказує, за якими правилами жити.

Люди читають, але щораз менше. Я це бачу на студентах. Щороку під час знайомства з новим набором я прошу кожного назвати три останні прочитані книги. Ті, кому за 30, ще можуть назвати кілька книжок. А з молодших, то тільки окремі унікальні ще щось читають, і це при тому, що проблем із книжками немає.

У Біблії написано: «Здобувай мудрість, усім маєток намагайся її здобути». Мудрість – це вміння правильно сортувати інформацію й нею оперувати. «Я, премудрість, – живу зі знанням», – так ще написав мене як надзвичайний божественний дар. Вона з'явиться як уміння оперувати наявною інформацією тоді, коли буде чим оперувати. І Біблія нам каже, що цю якість ти маєш в собі напрацьовувати. Тоді зможеш витримати будь-яку інформативну навалу.

– У програмах «Віру» ми не раз наголошуємо, що тільки читання Слова Божого здатне трансформувати людину в добрий образ, дати їй позитивний поштовх до життя в успіху. Та сьогодні в багатьох церквах ми стикаємося з дивним станом речей, коли молоді люди не люблять читати, у кращому разі вони ввімкнуть свою Біблію під час служіння й погортають її. А старше покоління, яке формувалося в часи переслідувань, вважає, що освіта не актуальна для християн, мовляв, Бог живий, Він діє серед Своїх дітей, і Дух Святий навчить, як жити, як проповідувати. І ми бачимо таку ситуацію: старше покоління не хоче читати, а молоде – і не хоче, і не може, тому що відвикло. Як знайти золоту серединку, адже відомо, що істина завжди десь посередині?

– Шукати цю серединку на зламі сьогоднішніх

поколінь – найбільша проблема. Тому що історія не знала такого буму в плані збільшення інформації. Покоління моє, мого батька й мого сина – це абсолютно різні три планети. Особливо щодо мого сина. Тепер навчання характерне тим, що викладач не є носієм унікального знання. Як тільки він почне про щось говорити, то не закінчить речення, як студент знайде тему його розмови у своєму гаджеті й знатиме, що він казатиме далі. Викладач тепер має вміти дати студентам навички, як самостійно знайти ту інформацію, яку потрібно, як її застосувати, використати на благо. Те саме мають робити й батьки – спрямовувати своїх дітей у правильному напрямку... А саме – до Біблії, яка матиме вплив при умові, що ми в неї заглядаємо, вона дороговказ, якщо ми її читаємо.

– Дехто каже, що Біблія – єдина книга, яку варто читати. А все інше не має сенсу. Якщо така думка помилкова, спростуйте її і скажіть: у чому полягає місія церкви в XXI столітті.

– Щодо того, чи потрібно читати іншу літературу разом із Біблією, то вважаю, що однозначно потрібно. Читання нас розвиває усебічно. Ми маємо контактувати з іншими людьми й розумітися в тих сферах, у яких вони живуть, працюють, відпочивають тощо. Коли апостол Павло прийшов в Афіни, то він добре знав, яка ієрархія грецьких богів, яку роль кожен із них у тому пантеоні виконує. І з того почав свою проповідь. Коли перебував в ув'язненні в Римі, то написав Тимофію, щоб той приніс йому щось вдягнути, бо зима настає, і ще літературу. Здавалося б: Павле, навіщо тобі ще книжки, коли твоє життя вже завершується. Але тому він і був таким успішним місіонером, який євангелізував значну частину Малої Азії, що мав стратегію, мав підходи – і це все йому дала освіта. Рівень нашого служіння та його масштаб залежать від нашої освіти.

Місія церкви у XXI столітті – дати людям маяк, орієнтир у бурхливому інформативному просторі, щоб не загубилися в ньому. Якщо ти загубишся – це вплине на все твоє життя: не будеш знати, як розвиватися, куди рухатися, наче в лісі без компаса: ніби йдеш у правильний бік, але ти не там, де мав би бути. Так-от, церква має вказати на пріоритетну інформацію, на Слово Боже, яке має вічний сенс.

Відомо, що певна інформація слугує нам до кінця дня (наприклад, погода на сьогодні), а є інформація, яка взагалі нам не потрібна, тільки займає наш оперативний простір у розумі, ми витрачаємо певні когнітивні ресурси, але отримуємо нуль. На превеликий жаль, за статистикою, найбільше проглядаються на «ютубі» музичні кліпи й гумористичні програми. Наскільки вони корисні, будують нас – усе близько нуля. Ну, посміялися, нам весело, але Біблія каже: «Навіщо відважувати срібло за те, що не насичує, і своє дорого зароблене на те, що не хліб». Якийсь сурогат: ми щось споживаємо, перероблюємо, але залишаємося порожніми, спустошеними. Тож церква мала б правильно розставити пріоритети: це інформація, на якій не варто зупинятися, це інформація, яка потрібна нам на землі, а ось це інформація, яка слугує нам аж до вічності.

– Ми хочемо лікуватися у фахового лікаря, дбаємо, щоб наші діти вчилися у фахового вчителя – це цілком зрозуміло й нормально. Щоб правильно виконувати свою функцію, кожен християнин має бути фаховим, щоб пропонувати правильну навігацію в цьому складному й жорсткому світі. Чи коректно говорити про фаховість християнина й чи може він бути у своїх переконаннях фахівцем?

– Християнин зобов'язаний ним бути. У нього немає вибору. Єдине, що цьому може не дати статися – це лень і лукавство, коли ти лукавством виправдовуєш свою лень.

В ЕРИТРЕЇ ЗВІЛЬНИЛИ 27 УВ'ЯЗНЕНИХ ЗА ВІРУ ХРИСТІЯН

3 Еритреї надійшли повідомлення про те, що уряд звільнив 27 в'язнів за віру, і є ймовірність того, що звільнять й інших ув'язнених віруючих.

За даними організації Release International, сестринської місії «Голосу мучеників-Корея», уряд звільнив 27 ув'язнених, більшість з яких перебували в ув'язненні понад десять років.

Вважається, що в Еритреї перебувають близько 500 в'язнів за віру, багато з яких засуджені на довгий термін й утримуються в жахливих умовах. У серпні Еритрея оголосила, що звільнить кілька

християн-п'ятидесятників, зокрема з метою запобігання поширенню коронавірусу в переповнених тюрмах. Вважається, що 27 щойно звільнених віруючих були першими, кому дозволили покинути в'язницю.

«Ми натхненні звісткою про це звільнення християн з ув'язнення, – говорить представник організації «Голос мучеників-Корея» др Хен Сук Фолі. – І молимося, щоб ті, хто лишилися в тюрмі, були випущені незабаром. Щодо 27 християн, які були звільнені з в'язниці, то вони все ще не мають права залишити Еритрею. Деякі з них перебували в ув'язненні настільки довго, що їм буде дуже складно адаптуватися до життя на волі. Тому їм знадобиться допомога і підтримка».

«Світогляд».

ДУХОВНІ УНІВЕРСИТЕТИ МОЛОДОГО ЛІКАРЯ

У дитинстві я відвідував християнську недільну школу. Одного разу друзі запропонували мені піти на богослужіння в дім молитви. Я тоді подумав по-дитячому: «Як я зможу відвідувати дорослі служіння, коли жодного разу не читав Біблії для дорослих?». І став читати Біблію. Коли ж прочитав останню її сторінку, то в неділю пішов на зібрання церкви, де мені дуже сподобалося.

Яріяв стати проповідником, молився й просив у Бога, щоб наставив мене, як потрібно проповідувати й служити Йому... Після закінчення школи прийняв водне хрещення, а потім вступив у Буковинський медичний університет (м. Чернівці). Став пропускати зібрання – і це мене дуже тривожило: думав, що грішу перед Богом. Але пресвітер церкви мене заспокоїв, бо ж я не відвідував церкву через тимчасові обставини.

Моє ж навчання в університеті складалося як найкраще. Я захопився науковою роботою. За перший курс написав декілька наукових праць, став їздити за кордон, відвідував Верховну Раду в Києві.

Подія, яка сколихнула моє життя

27 грудня 2012 року. Я на другому курсі навчання. Іду по коридорі університету, і раптом – вибух. Якийсь чоловік на моїх очах підірвав протипіхотну наступальну гранату. Я бачив, як розірване на шматки тіло цього чоловіка впало мені під ноги, навколо все було всипане осколками гранати й вибуховою хвилею, але жоден осколок мене не зачепив. Слава нашому Богові!

Я знаю, що моє життя зберіг Господь. Мене не поранило осколками, але я повністю втратив слух. Лікарі сказали: «Чути ти вже не зможеш, навіть найдорожчий слуховий апарат не допоможе тобі». Щось пошкодилося в моєму внутрішньому вусі, і його вже неможливо було відновити.

Мені було тільки 17 років, і я не міг повірити, що оглух на все життя. Я ставав на коліна і молився:

«Господи, невже до кінця свого життя буду глухим?». Я бачив перед собою кар'єру успішного науковця, а тепер житиму глухим... Відразу ж розіслав SMS усім друзям, щоб за мене молилися в їхніх церквах. Багато церков молилося за мене! Я плакав до Бога: «Боже, я знаю, що Ти можеш мене зцілити й дарувати мені слух!».

Лікарі робили різні процедури, але нічого не мінялося. Я стояв на колінах, плакав до Бога, казав: «Боже, я знаю, що в Тобі є сила. Боже, я знаю, що Ти можеш це зробити...» Три дні волав до Бога, а на третій прокинувся від того, що почув кроки в коридорі лікарні. Я дуже зрадів і одразу покликав медперсонал, який обстежив мене й сказав, що слух відновився на 80%. Слава нашому Богові!

Після цього мене поліція повезла на місце вибуху, щоб відновити хронологію тієї події. Я показав, де стояв я і де – той чоловік. Поліцейські мені

казували: «Це неможливо, навіть якби ти стояв у кінці цього коридору, все одно ти б не вижив, якийсь би осколок тебе зачепив...» А я відповідаю: «Це можливо. Подивіться на мій одяг, на ньому краплі крові того чоловіка, якого розірвало». Я свідчив поліцаям, що мене зберіг Господь. Слава нашому Богові!

Моя кар'єра

Я подякував за все Богові й одразу взявся за навчання. Навіть не хотів думати: «Можливо, Господь хотів мені щось сказати цією подією?». Я закінчував третій рік навчання, чи не кожного тижня відвідував закордонні конференції, планував влаштувати матеріальне життя, а служіння Богу відкладав на потім.

На четвертому курсі ми мали уроки, на яких досліджували вуха один одного. Коли студенти оглянули моє вухо, то сказали, що в мене у вусі якась пухливість. Я подумав, що через два дні вона пройде, але пухлина з кожним днем збільшувалася. Ретельне дослідження показало, що в мене ракова пухлина другої стадії. Мені надали академічну відпустку з тих міркувань, що, можливо, я знайду якихось професорів у Києві – і вони мені допоможуть. Але всі ми прекрасно розуміли, що це за діагноз.

З таким діагнозом ніхто не живе

Я приїхав додому. Не шукав професорів, а одразу вправ на коліна перед Богом, молився, плачучи: «Боже, прости мене!» Я згадав, як Господь мене зберіг від тієї гранати, як подарував мені слух, а я не звернув на це уваги. Я каюся, що обіцяв Богові служити, проповідувати Євангеліє – і відклав свої обіцянки на завтра, коли в мене з'явиться час для цього. А тепер у мене часу вже не тільки немає, а й ніколи не буде – бо ж мені залишилося жити всього три місяці, згідно з діагнозом. Я просто ридма плакав перед Богом і каюся: «Боже, прости, що я так жив, пробач мені, що казав: «Для Тебе, Боже, в мене немає часу».

Коли я розповів батькам про свою хворобу, то мама відразу зомліла. Я вдома не міг думати ні про що інше, крім свого становища. Плакав і казав: «Боже, я не вірю, що Ти тоді зберіг мені життя,

щоб зараз, коли мені дев'ятнадцять років, його забрати... Боже, зціли мене!».

Минуло три дні. Я прийшов на вечірню молитовне зібрання в п'ятницю. Старші служителі сказали: «Сьогодні в нас буде молитва за оздоровлення з помазанням оливою, хто має таку потребу, може вийти вперед...» Я вже не чув, про що саме проповідували проповідники, лише чекав молитви за зцілення. Я в серці казав Господу: «Боже, я вірю в те, що Ти можеш мене зцілити. Якщо є на це Твоя воля, то зціли мене. Я обіцяю, що все зроблю, що Ти мені скажеш...» Тож вийшов наперед із твердою обіцянкою служити Богові. За мене помолитися. Я думав, що моє зцілення станеться одразу. Але нічого не відбулося. Я повернувся на своє місце, помацав вухо: усе, як і було. Мені стало сумно. Прийшов додому, закрився в кімнату й вирішив, що буду годину молитися, а годину читати Біблію. І так упродовж усієї ночі перебував у молитві, просив у Бога зцілення.

Близько шостої години ранку заснув на годинку, коли ж прокинувся, то одразу помацав пухлину, а вона відпала. Покликав своїх батьків, вони оглядають вухо – а там ніякої пухлини. Слава нашому Богові!

Нова сторінка життя

Ось так утретє Господь мені показав, що моє життя в Його руці. Для Бога немає нічого неможливого. І там, де люди кажуть, що все, вже кінець, вже крапка, Господь ставить кому.

Бог продовжив моє життя, щоб я розставив правильні акценти: розумів, що основне, а що – другорядне. І як важливо йти й виконувати волю Божу. Важливо вже сьогодні цілком довірити своє життя Богові, які б важкі обставини не склалися. Бог спроможний дати все потрібне для життя й побожності. Черпаймо силу тільки в Богові, тільки в Ісусі Христі, звертаймося до Нього – Він допоможе й зміцнить наші серця.

Бог змінює обставини життя на краще, тільки довірмо це життя Йому. У молитві просімо в Господа милості, бо завтра – не в нашій волі.

*Сергій Скоропляс.
«Благовісник».*

УКРАЇНЬСЬКА ЕМІГРАЦІЯ: БЛАГОСЛОВЕННЯ ЧИ ПРОКЛЯТТЯ?

Одна з найбільш серйозних проблем сучасної України ось уже третє десятиліття – еміграція за кордон та заробітчання. Кількість населення катастрофічно зменшується, і, судячи з усього, така тенденція збережеться.

Утім, ця проблема не нова. Перша масова еміграція українців у Південну Америку, Канаду та Сибір розпочалася ще наприкінці XIX століття. На початку XX століття додалися трудові емігранти, які, залишаючи вдома сім'ї, їли в Америку з надією заробити грошей та повернутися (хоча поверталися не всі). Друга хвиля відбулася в міжвоєнний період, коли люди виїжджали (а часто й утікали) від радянської влади. Третя – післявоєнна, вона торкнулася перш за все військовополонених та тих українців, яких закінчення війни застало на території Західної Європи. І, нарешті, четверта хвиля, яка триває й досі, розпочалася наприкінці 80-х років минулого століття. Останнє десятиліття еміграція набула заробітчання характеру, коли з України виїжджають спочатку на заробітки, але досить часто залишаються в Європі майже назавжди.

Зрозуміло, що для економіки країни такий стан речей тривожний та загрозливий. Як вийти з цієї трудової кризи поки що невідомо. Але є ще один бік цього, безумовно, негативного явища – духовний. Коли країна втрачає найкращі трудові ресурси – це погано. Але серед тих працівників чимало тих, кого можна назвати і духовною елітою. Виїжджали часто ті, хто переживав або передбачав переслідування за свої переконання чи віру. Скажімо, перед 1939 роком із Західної України виїхала переважна більшість релігійних лідерів, перш за все протестантських. На початку 1990-х років США приймали біженців саме з числа протестантів.

Тому Україна втрачала не лише робочу силу, але й найбільш яскравих та свідомих представників духовно-релігійного життя. Так що тут можна сміливо говорити й про духовну еміграцію.

Отже, наскільки ці еміграційні хвилі зашкодили українському духовному складнику і, перш за все, українському протестантизму? І чи зашкодили?

Заробітчання як чинник пробудження

Такі серйозні проблеми не можна сприймати однозначно, бо вони дуже багатогранні та складні. Якщо уважно проаналізувати українське емігрантське питання, то можна прийти до досить цікавих висновків.

Саме українському заробітчанству ми завдячуємо тим, що в наш край прийшло потужне євангельське пробудження. Перша хвиля цього пробудження була більше внутрішньою, коли в середині Російської імперії зародилися й швидко поширилися перші баптистські громади. Коли ж говорити про п'ятидесятницькі церкви, вони майже всі виникли завдяки заробітчанням та реемігрантам, які поверталися на батьківщину (меншою мірою – через повернення військовополонених Першої світової війни).

Саме від моменту повернення на Тернопільщину Порфирія Ільчука, Трохима Нагорного, Іосипа Нагорнюка влітку 1920 року ведеться відлік п'ятидесятницького руху в Україні. Пізніше до них долучаються Ніл Романюк, Іван Герис, Іван Воронаєв та багато інших. Саме вони, шукачі кращої долі, знайшли в далеких краях та привезли на рідну землю живу віру в Ісуса Христа й надзвичайно ревно та потужно зуміли поширити її серед земляків. Ні страшна війна, ні радянський атеїзм (хоча вони й завдали великого руйнування церквам) не змогли їх повністю знищити й загасити вогонь Святого Духа. Цим духовним скарбом, який привезли заробітчани, нині користуємося й ми – їхні внуки й правнуки.

Еміграція і Боже провидіння

Передвоєнна еміграція, перш за все із Західної України, досить помітно послабила місцеві протестантські громади. Першими виїжджали саме служителі. Але й у цьому було Боже провидіння. Прихід Червоної Армії, а пізніше – гітлерівської Німеччини спричинили повне руйнування церков. Наприкінці 1940-х – на початку 1950-х років більшість громад відроджувалася заново, а деякі так і не відродилися. Еміграція не лише вивела віруючих, на нових землях Австралії, Південної Америки вони засновували церкви, які на довгі десятиліття стали осередками не лише духовного життя, але й української ідентичності. Вони зберегли не лише віру, але й свою унікальність та історію.

Ще одним важливим позитивним моментом цієї хвилі еміграції було те, що, освоївшись на чужині, інтегрувавшись у середовище, у якому опинилися, емігранти не забули про одновітців, які залишилися за «залізною стіною». Окрім молитов, вони усіма способами, через політиків, місії, правозахисні організації намагалися донести до західного суспільства правду про стан віруючих у Радянському Союзі та допомогти їм. Ризикуючи свободою і життям, вони переправляли через кордон Біблії та духовну літературу, проповідували через радіо.

Еміграція і допомога

Перебудова, окрім свободи, дала віруючим зруйнованої атеїстичної імперії можливість емігрувати з країни. І багато хто скористався цим. Дотепер ведуться суперечки щодо доцільності такої еміграції в час, коли віруючих уже ніхто не переслідує. Багато хто каже, що духовні працівники тоді були більше потрібні на своїй землі, аніж в американській «землі обітованій». Але не можна відкинути й того, що багато хто й залишився, активно долучившись до духовної місіонерської праці. І ось тут знову приходять на допомогу емігранти.

90-ті роки минулого століття характерні

величезним економічним спадом та порожніми полицями в магазинах. Українці з-за кордону, як старі емігранти, так і ті, які нещодавно виїхали, долучаються до справи гуманітарною та грошовою допомогою. Ні для кого не секрет, що місцеві віруючі не могли б так швидко й потужно втілити в життя свої проекти на фоні економічного безладу без допомоги Заходу.

Еміграція і виклики

Еміграція вже вкотре стає для України благословенням. Остання трудова еміграція, яка ще триває і, судячи з усього, буде продовжуватися, найбільш неоднозначна. Але попри яскраву негативний відтінок для економіки та суспільства, у духовній площині можна знайти й позитив та особливі Божі плани. Так, ця еміграція завдає багато шкоди: не розвивається вітчизняна економіка; нерідко через заробітчання руйнуються сім'ї; діти, хоч і матеріально забезпечені, обділені батьківською увагою; бідніють церкви, а самі віруючі на довгий час відриваються від церкви. Ми ще не можемо бачити та зрозуміти всі виклики, які приховані в сучасному заробітчанстві.

Але є один важливий момент у цій ситуації. Складається враження, що Богу цією непростією ситуацією дає українським віруючим особливий шанс. Ні для кого не секрет, що європейське християнство поступово втрачає свою силу та

силу, а то й вмирає. Чи не є це викликом для українських заробітчан – стати місіонерами для Європи? І ця особлива місія щораз активніше втілюється в життя. Десятки, сотні українських церков у країнах Західної Європи свідчать про те, що пробудження, принесене емігрантами в Україну із Заходу, тепер повертається в духовно охололі християнській країні. Бо ці громади хоча й мають український характер, здебільшого не замикаються на собі, а працюють на зовнішню місію, на суспільство, у яке вони тимчасово прийшли.

Після дня П'ятидесятниці вогонь пробудження могутньо охопив Єрусалим. Тисячі новостворених щодня поповнювали молоду церкву. Але Христос бачив пробудження не лише у столиці й не лише серед євреїв. Духовна ейфорія змінилася на жорсткі переслідування християн.

Погано? Такі Але у цьому також був Божий план. «Ходили тоді розпорошені та Боже Слово благовістили», – лаконічно пише Лука (Дії 8:4). Так, саме єврейські емігранти, біженці, заробітчани – як хочете їх називайте – мимоволі стали носіями Доброї Вістки, яка швидко охопила Римську імперію.

Бог нерідко непрості, негативні моменти історії використовує для втілення Своїх місіонерських планів. Не виняток і болюча для нашої країни українська еміграція...

Юрій Вавринюк.

95-РІЧНИЙ ЕКСПРЕЗИДЕНТ США ДОСІ СЛУЖИТЬ ДИЯКОНОМ В ОДНІЙ З АМЕРИКАНСЬКИХ ЦЕРКОВ

1 жовтня 39-й президент США Джиммі Картер, який є щирим християнином, відсвяткував свій день народження. Найбільшому довгожителю серед американських президентів минуло 96 років. Окрім своєї президентської діяльності, Джиммі Картер відомий ще й глибокою посвятою Богу.

Життя колишнього президента США Джиммі Картера є прикладом наслідування для всіх людей, а особливо – для наших політиків. Після закінчення президентського терміну Картер покинув свій пост і присвятив себе гуманітарній роботі в Центрі Картера – позапартійній правозахисній організації, яку він і його дружина заснували в 1982 році. Він розпочав активну гуманітарну діяльність в Уганді, Ефіопії, Судані, за що 2002 року став лауреатом Нобелівської премії миру. Навіть після закінчення своєї політичної кар'єри

Джиммі Картер залишається непохитним щодо ролі християн у сфері політики, пише America Magazine. «Нині я вірю навіть більше, ніж раніше, що християни покликані зануритися в життя світу і впроваджувати морально-етичні цінності нашої віри в процеси управління», – написав він у своїй книзі «Віра: подорож для всіх».

Джерелом оптимізму Картера є віра. «Для мене Ісус Христос – це не об'єкт поклоніння, а Особистість і постійний супутник», – пише він. Завдяки стосункам з Богом Картер відчуває, що його розуміють і люблять. І ці стосунки з Богом дали Картеру «приємне почуття відповідальності» ділитися цією любов'ю з іншими, включаючи свою роботу в інтересах прав людини.

Уже багато років колишній президент служить дияконом у баптистській церкві міста Плейнс. Він продовжував служіння навіть після того, як у нього виявили рак. У 2015 році перед зібранням всієї церкви він розповів про перемогу над хворобою. До сьогодні щотижня 95-річний експрезидент однієї з найвпливовіших країн світу поспішає до церкви, щоб служити Богом і людям. svitogliad.com.

УНІКАЛЬНИЙ БЛАГОВІСТ: 17-РІЧНА ДІВЧИНА РОЗПОВІДАЄ ПРО ХРИСТА 1,2 МЛН ПІДПИСНИКАМ

Джей Рейс, 17-річна дівчина з Сальвадору, штат Баїя, Бразилія, вже використовувала свій аккаунт в Instagram, щоб розповісти друзям про Ісуса, коли одного разу в церкві почула, як проповідник поділився дивовижним фактом.

«Додаток TikTok у 2019 році був найпопулярнішим серед інших соціальних мереж», – сказав він, обговорюючи вплив цифрових медіа. Рейс вважає, що це був момент, коли Святий Дух торкнувся її серця.

На 15 вересня цього року її аккаунт в TikTok досяг колосальних 1,2 млн підписників. За словами Рейс, понад 300 коротких відеороликів, які вона розмістила, не мали іншої мети, окрім як розповісти про Ісуса і Біблію.

Американське адвентистське інформаційне агентство нещодавно поспілкувалися з Джей Джей, як її називають в соціальних мережах, про процес і результати цієї ініціативи.

– Що спонукало вас почати публікувати відео в TikTok з християнським підходом, особливо враховуючи інтереси інших підлітків?

– Нині в TikTok понад 1,5 мільярда користувачів. У Марка 16:15 Ісус сказав: «Ідіть по цілому світові й проповідуйте Євангеліє всьому створінню». Куди б ще ми могли піти й

достукатися до всіх, якщо не в темі місце, де перебуває понад 1,5 мільярда людей? Я вірю, що кіберпростір – це трибуна для проповіді Євангелія.

– Як ви обираєте теми для відео? Розмовляєте з іншими людьми, читаєте щось конкретне чи надихаєтеся іншими впливовими людьми?

– Мої відео дуже різноманітні. У мене є відео з проповідями, дубляж, музичні кліпи і комедійні ролик. Але завжди – на християнську тему. Що стосується підготовки, то я шукаю натхнення у Святого Духа і, звичайно ж, вивчаю Біблію. Я провожу багато досліджень і завжди розмовляю з батьками на різні теми. Найкращі ідеї для моїх відео зазвичай народжуються в результаті цих обговорень.

– Як ви керуєте реакцією

підлітків, які бачать у вас приклад для наслідування?

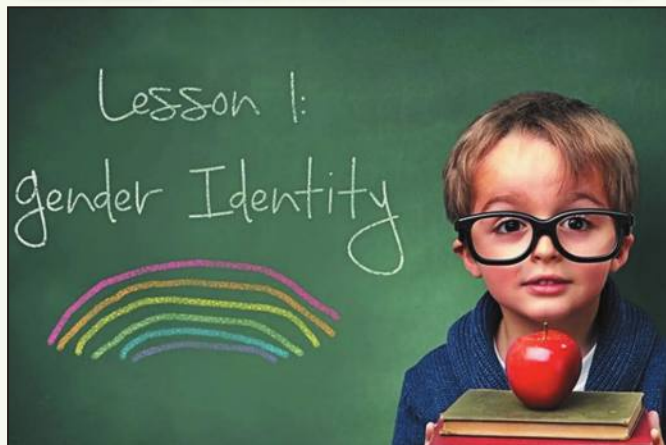
– Найголовніше, що я намагаюся пам'ятати, – це те, що я нічого не роблю для своєї слави. Усе дав мені Бог – для Своєї честі і слави. Я людина, на яку повністю впливає Ісус. І тому кожен день я намагаюся допомогти своїм послідовникам стати ближчими до Нього.

– Розкажіть про людей, які подивилися ваші відео і вирішили почати таке ж служіння.

– Щодня я отримую повідомлення від інших людей, у тому числі навіть від декількох пасторів, про те, що я спонукала їх розповісти про Ісуса в соціальних мережах. Я дуже рада, що моя ініціатива надихнула інших на створення такої служіння.

svitogliad.com.

УСІ ШКОЛИ В АНГЛІЇ ЗОБОВ'ЯЗАЛИ ВИКЛАДАТИ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС ПРО ЛГБТ ДЛЯ МАЛЕНЬКИХ ДІТЕЙ

Учні старших класів вивчатимуть сексуальну орієнтацію, гендерну ідентичність та сексуальні стосунки, в той час як початкові школи навчатимуть дітей про різні типи сімей, включаючи сім'ї ЛГБТК.

Відповідно до нових правил оновлена навчальна програма дозволить учням досягти «психічного благополуччя» та «знати, як бути безпечними та здоровими». «Ось чому ми зробили освіту про відносини обов'язковою у всіх початкових школах Англії, відносини та сексуальне виховання – у всіх середніх школах, а також зробили обов'язковою

освіту з основ здоров'я в усіх школах, які фінансуються державою», – йдеться в документі. Сидоні Бертран-Шелтон, яка працює в провідній британській ЛГБТК організації Стоунвол, аплодує цьому рішення: «ЛГБТК-інклюзивна освіта полягає в тому, аби навчити, що деякі діти можуть мати двох мам або двох тат. Навчання про різні типи сімей з раннього віку допомагає створити інклюзивне оточення, щоб кожен відчував свою належність». Але не всі батьки охоче сприйняли нові заходи. Ще в листопаді минулого року батьки в Бірмінгемі протестували проти навчання рівності ЛГБТК, аргументуючи це тим, що уроки про одностатеві стосунки суперечать їхнім релігійним переконанням. Батьки тримали таблички з написом

«Моя дитина – мій вибір», «Нехай діти будуть дітьми» та «Скажи ні сексуалізації дітей». Проте, незважаючи на опір у Бірмінгемі, члени англійського парламенту проголосували за нову навчальну програму. Батьки мають право вимагати не допускати своїх дітей з деяких або всіх уроків, які проводяться в рамках статевого виховання, але школярам не дозволяється відмовитися від курсу «Взаємовідносини та освіта з основ здоров'я». «Ми очікуємо, що на певному відрізку свого життя всі учні пройдуть навчання основ ЛГБТ як частину навчальної програми», – йдеться у положенні про навчальну програму. [За матеріалами 1.cbn.com](http://1.cbn.com).

СУПЕРЗІРКА НФЛ ДЕФОРЕСТ БАКНЕР ПОВНІСТЮ ВІДДАВ СВОЄ ЖИТТЯ ІСУСУ І ПРИЙНЯВ ХРЕЩЕННЯ

Спортсмен недавно став гравцем лінії захисту в «Індіанаполіс Колтс», який підписав з ним контракт на чотири роки. Це зробило його одним з найбільш високооплачуваних лінійних гравців у захисті НФЛ.

Серед присутніх на його хрещенні були його дружина Ешлін, їх маленький син Домінік і кілька товаришів по команді «Індіанаполіс Колтс». «Сьогодні я повністю віддав себе Ісусу й вирішив довірити Йому все своє життя», – написав Бакнер в Instagram після хрещення в церкві Eagle Church. – Мій шлях з Христом тільки починається, і я вдячний всім за підтримку моєї віри».

Повідомлення Бакнера включало вірш з Послання до Тита 3:5: «Він нас спас не з причини праведних учинків, які ми вчинили, але зі Своєї милості через купіль відродження та оновлення Святим Духом». Спортсмен також сказав, що його дружина Ешлін, з якою він одружився в 2018 році, допомогла йому рости в відносинах з Богом: «Людиною, яка допомогла мені

зростати у вірі, була моя дружина». «Ти повинен поставити Бога на перше місце. Без Нього, без Його плану для мене мене б не було тут, де я опинився сьогодні. Я щиро вірю в це. ... І щодня дякую Богові, бо весь мій талант, все, що я зробив у своєму житті, вся слава належить Йому», – свідчить ділиться Бакнер. The Christian post.

УГОРЩИНА ЗАКЛИКАЄ ЦЕНТРАЛЬНУ ЄВРОПУ ОБ'ЄДНАТИСЯ НАВКОЛО ХРИСТІЯНСЬКИХ КОРЕНІВ

«Центральноєвропейські держави повинні об'єднатися, щоб зберегти свої християнські корені, оскільки Західна Європа експериментує то з одностатевими сім'ями, то з імміграцією та атеїзмом», – заявив прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, виступаючи на заході з відкриття пам'ятника, присвяченого Тріанонському договору.

«Західна Європа відмовилася від... християнської Європи і замість цього експериментує з безбожним космосом, райдужними сім'ями, міграцією та відкритим суспільством», – сказав Орбан у своїй промові. За його словами, рампа довжиною 100 метрів і завширшки чотири метри, висічена на вулиці біля будівлі парламенту Будапешта, є закликом до країн Центральної Європи зміцнити свій союз і згуртуватися навколо того, що він назвав

«польським флагманом». У Польщі, головному союзнику Угорщини в Центральній Європі, правляча партія «Право і справедливість» (PiS) з моменту приходу до влади у 2015 році прийняла соціально-консервативну платформу і запровадила протидію «ідеології ЛГБТ» ключовим фактором своєї виборчої стратегії. У серпні з будівель муніципалітетів у Будапешті зірвали два веселкові прапори, що викликало попередження з боку посольства США про те, що не можна терпіти неонацистські групи. [За матеріалами reuters.com](http://reuters.com).

РОЗСЛІДУВАННЯ BELLINGCAT ПРО СІМЕЙНИЙ РУХ В УКРАЇНІ: ФАКТИ Й ВИГАДКИ

Дослідницька пошукова мережа Bellingcat на своєму сайті опублікувала розслідування «Як американські релігійні консерватори боролися з правами ЛГБТ в Україні», у якому звинувачували американську телемережу CBN (Christian Broadcasting Network) та її екскерівника українського відділу Стіва Вебера у тому, що вони фінансують в Україні консервативні релігійні організації, які борються проти розширення прав ЛГБТ-спільнот.

Ми вирішили з'ясувати, наскільки правдивими й доречними є ці припущення, зв'язалися з людьми, які згадуються в статті, й виявили, що більшість із них не відповідають дійсності або ж взагалі спотворюють факти.

CBN Ukraine фінансувала організації, які борються проти розширення прав ЛГБТ. А що насправді?

Дослідження Bellingcat, проведене протягом 2019 та 2020 років, свідчить, що важливим вузлом у мережі просімейних організацій є CBN Ukraine, українське відділення Christian Broadcasting Network, американського медіагіганта. В Україні діяльність CBN здійснює Міжнародна громадська організація «Асоціація милосердя «Еммануїл» під брендом CBN Emmanuil. Організація існує завдяки фінансовій підтримці міжнародних організацій-донорів та багатьох партнерів з України, США та інших країн. CBN Emmanuil в Україні має два основні напрямки роботи. Перудсім це телевізійний проект «Суперкіна» – найвідоміший у світі християнський мультсеріал, на якому виростає вже третє покоління дітей.

І другий напрямок – ряд гуманітарних проєктів, спрямованих на незахищені верстви населення. Серед них і проєкти, спрямовані на сім'ю, але вони ніколи не були ключовими у діяльності CBN Emmanuil.

Руслан Кухарчук, голова сімейного руху «Всі разом», про якого теж згадує у статті Bellingcat, у коментарі для «Слово про Слово» заявив: «Це абсолютна неправда, що CBN координує чи курує, а тим більше фінансує просімейний рух в Україні й питання, які

пов'язані з протидією ЛГБТ-руху і його пропаганді». Сімейний рух в Україні – це горизонтальне, а не вертикальне явище. У ньому багато різних організацій, спільнот, фондів, церков, людей, підприємців, які залучені в організацію цих процесів, вони є однодумцями, друзями, товаришами, а іноді навіть незнайомцями. І ситуативно знайомляться під час подій.

Павло Унгуря – Координатор Всеукраїнського форуму сім'ї, депутат Верховної Ради 6, 8 скликав теж каже, що фінансування з боку CBN не відбувалося. «Мені нічого не відомо про фінансову участь CBN в сімейному русі в Україні. Усі сімейні акції в Україні проходять виключно за організацією українців і фінансуються членськими внесками громадян України».

У статті також пишуть, ніби CBN Україна була організатором та фінансувала Національні сімейні форуми. Це теж виявилось неправдою. Зі слів Павла Унгуря, який був організатором цих заходів, ні до координації, ні до фінансування ця організація жодного стосунку не має.

«Я, як організатор усіх сімейних форумів, точно можу сказати, що ні CBN, ні Стів Вебер до фінансування не мали жодного дотуку і не могли мати. Знаю, що Стів Вебер і Асоціація «Еммануїл» багато зробили для поширення духовності та моральності, виховання дітей через мультфільми, створили багато різних телепередач, програм. Це було, і дуже радію цьому, але фінансування українських форумів сім'ї чи заходів в регіонах з боку CBN чи інших якихось міжнародних фондів чи організацій не відбувалося», – каже в коментарі для «Слово про Слово» Павло Унгуря.

Стів Вебер був ініціатором створення «Альянсу «Україна за сім'ю» CBN Ukraine, Незабаром «Альянс» зіграє важливу роль у різних анти-ЛГБТ-ініціативах в Україні; Причетність Вебера до «Альянсу» засвідчують як українські анти-ЛГБТ-активісти, так і власне оголошення CBN Ukraine у наступні роки. «Альянс» офіційно заснували дві українські неурядові організації – «Громадянський рух «Всі разом!» та Благодійний фонд «Сім'я». Ці організації очолюють Руслан Кухарчук та Адриан Буковинський, впливові активісти проти ЛГБТ, які постійно виступають за заборону «гомосексуальної пропаганди».

Ось як це було. Приблизно шість-сім років тому проходив табір «Білі ночі», у якому були Руслан

Кухарчук, Віталій Орлов, Владислав Сила. І спонтанно виникла ідея створити спілку між різними організаціями, які займаються питаннями сім'ї. І прямо там було ухвалено рішення створити спілку «Альянс «Україна за сім'ю». Зі слів Кухарчука, ця спілка не є дієвою, дієвими є різні організації, які свого часу утворили цю спілку. Спілка – це умовний бренд, під яким раз на рік проводилися сімейні форуми. Стів Вебер справді брав участь в утворенні цієї спілки, але не був її ініціатором і не міг бути куратором усіх просімейних організацій в Україні.

Чому вийшла стаття в Bellingcat

Ми спростували лише кілька фактів, які, м'яко кажучи, не є правдивими. Це свідчить, що автори або не компетентні, або користувалися неправдивими джерелами. Сумно, що міжнародна розслідувальна мережа може так спотворено подавати факти. Журналісти Bellingcat зв'язалися з Русланом Кухарчуком ще у лютому 2020. Телефонував один американський журналіст та українець, який зараз живе у США.

«Якщо аналізувати запитання, які вони ставили, і як вони вели бесіду, то в мене склалося враження, що вони хотіли розпочати інформаційну кампанію проти CBN в США. Вони намагалися нарізати якісь очорнювальні дані на цю кампанію і зачепитися за Стіва Вебера, який був національним координатором CBN в Україні» – коментує Руслан Кухарчук.

Коли Руслан чітко і багато разів наголосив що Стів Вебер не виконує функції координатора, не фінансує діяльність на захист сімейних цінностей, не виконує жодної функції лідера або координатора, то йому здавалося, що журналісти зрозуміли, що їхня теорія не терпить жодної критики, і тоді вони трохи змістили акценти і написали більш розлогий матеріал про сімейний рух в Україні й серед іншого – про роль CBN в Україні.

Сам факт проведення цілого розслідування та такий розлогий матеріал є радше компліментом на адресу сімейних організацій в Україні. Це свідчить, що сімейний рух в Україні потужно розвивається і є одним з найуспішніших на території Європейського континенту.

Лише у 2019 році понад 65 мит провели сімейні заходи, у яких взяла участь понад 250 тисяч людей. Понад 80 місцевих рад прийняли звернення на

захист сім'ї та виступили проти ЛГБТ-пропаганди. Україна демонструє успішний потужний просімейний рух, який не може бути непоміченим. Це фіксується у звітах ОБСЄ, Ради Європи, і звісно, що журналісти рано чи пізно цим зацікавляться.

Bellingcat зробили розслідування, але в ньому поміж рядків простежується політична мотивація і спроба спростити ситуацію, що ніби у цьому всьому є якийсь єдиний центр, єдине фінансування. Показово, що цей матеріал вийшов напередодні президентських виборів у США, де і відбувається протистояння між ліберальними та консервативними ідеями. І автори для американського виборця намагалися очорнити консервативні християнські організації, які нібито фінансують і впливають на політичні процеси в Україні. Але це не відповідає дійсності й розходиться з реальністю.

Автори статті в Bellingcat зізналися, що послуговувалися інформацією українського ЛГБТ-порталу і схоже, взяли за основу їхню версію того, що відбувається. А це демонструє хід мислення і те, як ці організації сприймають рух за сімейні цінності. Самі фінансуються міжнародними організаціями, сидять на грантових програмах і навіть уваяти не можуть, що хтось може виступати за сім'ю, не маючи фінансування ззовні. І тут їм здалося, що вони розкрили секрет успіху сімейного руху, їх фінансує американська консервативна медіакомпанія CBN. Але як доводять факти, це лише бурхлива фантазія, а не реальність.

«Наша діяльність стосовно питань сім'ї і сімейної політики держави окреслюється періодом понад 20 років. Таким чином, іноземні держави чи фонди не є причиною нашої діяльності. Хоча у своїй роботі ми практикуємо співпрацю з багатьма структурами інших країн. Тут мушу наголосити, що винятком є Росія. З державою-агресором ми співпраці не маємо. Наголошую про це тому, що час від часу звучать брехливі спекуляції з цього приводу, пов'язуючи нашу просімейну діяльність з якимось «руським міром». Ми й надалі активно будемо діяти на засадах християнської моралі. Наша віра та ідентичність визначає те, хто ми є і що ми робимо», – пише Адриан Буковинський, доктор філософії, експерт з питань сімейної політики, керівник ВБФ «Сім'я».

slovoproslavo.info

ПОКОЛІННЯ СЕЛФІ

Щойно відійшовши від дзеркала, струнка дівчина згорбилася, високо підняте підборіддя впало на шию, а величю розправлені плечі втомлено округлилися і звужилися. Селфі готове, можна і розслабитися...

У пошуковику – тисячі порад, як зробити вдаль селфі. Освітлення, ракурс, косметика, фон, окуляри, посмішка, надуті губи, чудернацькі пози, обробка, фільтри і це багато всього. І все це для того, щоб сподобатися самому собі і сподобатися тим, хто подивиться на наше фото. І при цьому ми наполегливо відмовляємося розуміти просту істину: селфі – це не ми, і ми – це не селфі. Наш ідеальний образ, який ми створили за допомогою селфі, часто має мало спільного з нашим справжнім образом.

Секундна посмішка – замість того, щоб навчитися завжди радіти.

Милі і добрі очі на фотографіях – замість того, щоб по-справжньому бачити чужий біль і співчувати.

Повітряний поцілунок – замість того, щоб вчитися любити і бути присутнім у житті ближніх.

Підпис «Сумно! Люблю!» – замість того, щоб прийти в гості, запросити до себе або хоча б просто зателефонувати.

Замінники життя

Селфі стали заміниками життя. Ми переконаємо себе в тому, що на фото все відповідає дійсності. Ми віримо в те, що соціальна мережа – це теж справжнє життя, а не контакт масок за допомогою екрана і клавіатури.

Нам, християнам, простіше ставити лайки і писати про любов, однак зустрічатися одне з одним, прощати, радіти і плакати разом нам видається нестерпним і складним.

Нам легше жити у віртуальному світі. Нам легше ховатися за селфі-масками. Нам легше вірити в контакт слів у соціальній мережі. Нам це легше, ніж жити по-справжньому. Легше, ніж докладати зусиль і працювати над собою, щоб ставати кращими, досконалішими, добрішими і жертвовішими. Легше, ніж відкривати своє серце, миритися,

приймати ближніх, покривати їх недоліки любов'ю.

А навіщо ускладнювати, якщо досить просто зробити селфі? Однак ми ж знаємо: легкий шлях не завжди найправильніший. Чи варто вибрати неправильний шлях, тому що він легкий? Відповідь очевидна.

Про що це свідчить селфі? Святе Письмо, говорючи про останній час, повідомляє: «Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні...» (2 Тим. 3:1-2).

Суть селфі – це ніщо інше, як самозамилування. Надмірна самозакоханість – епідемія наших днів. Сучасне селфі – це продовження вже відомого нарцизму.

«Нарцизи» – самозакохані, егоїстичні, пихаті, абсолютно байдужі до чужих проблем люди. У центрі свого світу «нарцизи» ставлять своє «я». Звідси і нескінченне самофотографування, тиражування своїх фото з однією лише метою – самоствердитися.

Християнство, відповідаючи на виклик егоцентризму, стверджує: егоїст не може бути щасливий. Щасливим стає людина тоді, коли віддає. «... Треба поміч давати щастям та пам'ятати слова Господа Ісуса, бо Він Сам проказав: Блаженніше давати, ніж брати» (Дії 20:35).

Отже, щоб бути блаженними, потрібно віддавати – так навчає Ісус Христос. І його вчення має певну мету – допомогти нам стати щасливими. Насіння егоцентризму в нашому житті посіяв диявол, і плід цього насіння – розчарування, самотність, нещастя.

Історія Ісуса, який обрав посудину для обмивання ніг і хрест, свідчить: лише віддаючи своє життя іншим, ми знову знаходимо його. Служачи ближньому, ми пізнаємо, що таке справжнє задоволення у виконанні свого призначення.

«Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста та йде вслід за Мною» (Мт. 16:24).

Зіткнення двох царств

Християнство і селфі-культура – це зіткнення двох царств: Царства досконалого Бога і царства марнославства і диявола. Два царства борються за наше серце. «Ти гідний, щоби тобі поклонилися, щоб тобою захоплювалися, щоб тебе лайкали!» – каже цар егоїзму.

«Йди за мною. Неси хрест. Люби ближніх. Служи в покорі», – закликає Цар істинного блаженства. Підемо за голосом Пастиря, який віддав за нас Своє життя! Ідімо за Тим, у Кому знайдемо справжнє щастя.

Здавалося б, можна на цьому й закінчити, але тоді залишаються відкритими питання: що ж робити з можливістю спілкування і листування в соціальних мережах? Невже не можна сфотографувати себе на фото профілю? Чи нам слід обрати життєзатворників, які не знають, що таке Facebook, Twitter, Instagram? Не думаю, що це вирішить проблему селфі-покоління.

Дозвольте запропонувати вам універсальний духовний принцип, який використовував апостол Павло, що сказав: «Усе мені можна, та не все на пожиток. Усе мені можна, та буде не все. Нехай не шукає ніхто свого власного, але кожен для ближнього» (1 Кор. 10:23-24).

Все дозволено! Головне – чи корисно це? Яку користь і кому приносить те, що ми робимо? Це головне запитання.

Християнин не дозволить собі брати участь у безплідних ділах. Мета послідовника Ісуса – досягти свого ближнього. Принести світло Євангелія, виявити на ділі любов, підтримати, наставити, втішити. Ми покликані до творення. І тому кожен запис, кожна фотографія, кожна наша дія має призначення і мету – прославити Бога, у Якого ми віримо. Ми покликані на волю, щоб, як вільні діти Великого Отця, явити цьому світові Його красу, мудрість, розраду, доброту, любов.

Жити замість того, щоб зображати життя, – це перемога. Служити ближньому замість того, щоб годувати свій егоїзм мріями про популярність – це перемога. Саме таких перемог я бажаю вам, дорогі читачі!

Елісей Пронін.

У КИТАЇ В КНИГАХ ЗОБОВ'ЯЗАЛИ ЗАМІНИТИ СЛОВА «ХРИСТОС», «ІСУС» І «БІБЛІЯ» НА КИТАЙСЬКІ ІНІЦІАЛИ. У КРАЇНІ ПОРУШУЄТЬСЯ СВОБОДА ВІРОСПОВІДАННЯ

Уряд Китаю зобов'язав всі офіційні християнські організації замінити слова «Христос», «Ісус» і «Біблія» в книгах на китайські ініціали. Китайська християнська рада (КХР) і патріотичний рух «Jianghui», які контролюють санкціоновані державою церкви, видалили згадки Ісуса Христа з усіх книг і публікацій в онлайн-магазині Tianfeng на платформі WeChat.

Слово «Jidu» (Христос) на всіх книгах перекирили зірками або замінили англійськими літерами «JD» (скорочено від «jidu»). А ще КХР видалила згадки й про Біблію та слово «Ісус». Слово «Ісус» замінили ініціалами «YS», а слово «Біблія» – на «SJ». Як розповів декан семінарії при університеті Гонконгу Фудз Сін, уряд вилучив Біблію з книжкових онлайн-магазинів по всій країні, включаючи Taobao, Jingdong, Dangdang, Amazon China та інші онлайн-платформи. Це стало причиною того, що багато християнських онлайн-магазинів закрилися.

Видання Bitter Winter, яке відстежує порушення релігійної свободи в Китаї, повідомило, що представники Комуністичної партії Китаю в місті Лоян, провінція Хенань, обшукали місцеву друкарню на предмет заборонених релігійних матеріалів. «Хоча на вуличних плакатах написано, що людям дозволяються релігійні вірування, єдина віра, яку вони можуть вільно сповідувати, – це комуністична партія», – сказав менеджер друкарні. – Вони перевірили мій склад, уважно вивчили всі записи та навіть подивилися на аркуші паперу на підлозі, щоб перевірити, чи не містять вони заборонений вміст. Якщо такий вміст буде знайдений, я буду оштрафований або ще гірше – мій бізнес буде закритий».

Минулого місяця власника християнського книжкового онлайн-магазину засудили до семи років в'язниці та оштрафували майже на 30 000 доларів за участь в «незаконних ділових операціях». Придушення комуністичним режимом свободи віросповідання призвело до того, що Департамент США заявив, що ця країна «викликає особливе занепокоєння» у зв'язку з порушеннями свободи віросповідання.

invictory.org

ПАСТКА НЕПРОЩЕННЯ

Який ключ реально розмикає капкан непростення? Як і прилади на панелі управління автомобіля, емоції не просто пасивно показують стан нашого серця. Вони також служать індикаторами, що свідчать про «несправності» і спонукають реагувати відповідним чином.

Наприклад, вас обурило несправедливість, і ви автоматично оцінюєте, якою має бути ваша реакція. Якщо несправедливість відчув хтось сторонній, ви дивитесь, чи є можливість змінити ситуацію, заступившись за скривдженого, або хоча б якось вплинути на неї.

Якщо несправедливо обійшлися з вами, ви, знову ж таки, визначаєте, чи обмежитеся цією особистою образою, чи потрібно смиренно підставити другу щок, а чи слід належним чином зреагувати, захищаючи інших, на кому це може відбитися наступного разу.

Якщо ж обурення викликає, скажімо, тим, що вам зробили справедливе зауваження, як ви поведетесь? Виплеснете муть, що піднялася з глибини душі, на нахабу, який сунеться на у свою справу? Або ж здивується сам собі: «Господи, звідки в мені це? Я ж думаю, що вже вільний! Допоможи мені очиститися повністю!»... А тому, хто зробив зауваження, скажете, що він має рацію, попросите поблагливо пробачити вам і подякуєте, що не байдужий до вас і дав вам шанс стати кращим...

Наживка в приманці

Слова Господа не раз викликали у слухачів обурення, а то й образу (наприклад, Луки 11:45). Та й тепер, читаючи деякі вірші, мимоволі відчуваєш дискомфорт. Не знаю, як у вас, а в мене таких віршів безліч. Ось, наприклад, один з них: «Неможливо, щоб спокуси не мали пристрасті» (Луки 17:1). Ну як же так – неможливо щоб не пристрасті? Як би хотілося проводити життя приємне, спокійне, незворушне, нічим не затьмарене (як те, яке обіцяють політики у своїх передвиборчих обіцянках). Ну, навіть вони нам потрібні, ці спокуси?

Ось тут і приходиться тверезо думати: спокуси – це не стільки якийсь сторонній об'єкт, скільки моя на нього реакція: «Але кожен спокушується, як надиться й зводиться пожадливістю власною» (Якова 1:14).

Одне зі значень слова «скандалон», перекладеного в Біблії як «спокуси», – це «наживка, приманка в пастці». Те, що вабить до себе, змушуючи лізти головою в силіце, заковтувати гачок, сунути лапу в капкан.

В Індії, наприклад, є оригінальний спосіб лова мавп. До дерева прив'язують порожнистий кокос з невеликим отвором – таким, щоб пролізала кисть мавпячої лапи, а всередину насипають духмяний просмажений рис. Звірятко, зваблене запахом, засовує туди лапу і набирає повну жменю бажаних ласощів, але витягнувши її вже не в змозі – отвір занадто вузький для кисті, стиснутої в кулак. Але і відпустити свою здобич мавпа не бажає. У підсумку, вона сама стає здобиччю.

То не спокуси тримає її – вона за неї тримається сама. Господь попереджає: у цьому грішному світі уникнути спокусу не вдасться. Але що насамперед приходить на розум, коли мова заходить про спокуси? Гроші? Секс? Влада? Алкоголь? Наркотики? Усе це – зовнішні спокуси, гріховність проходження за якими більш-менш очевидна. Та не менш небезпечні спокуси глибинні. Ті, що ми таїмо у своєму серці.

Богослови стверджують, що матір всіх гріхів – гордія. Саме вона породжує інші гріхи. Від зовнішніх спокусів можна піти, замкнутися, сховатися. А ось від себе не втечеш. І найнебезпечнішою з тих спокусів, які завжди носиш із собою, часто стає образа, почуття ущемленої гордіни. Вона – наживка в її капкані.

Для Христового учня почуття образи передусім повинно служити індикатором власної недосконалості. «Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі»

(Филип'ян 2:5). А «Христос постраждав за вас, залишивши вам приклад, щоб ви йшли Його слідами!». Коли Його ображали, Він не відповідав образами; страждаючи, Він не погрожував, але повністю довіряв Себе тому, Хто судить справедливо» (1 Петра 2:21, 23).

Образа – не крупа в тій пастці з кокоса. Якщо її не відпустити, вона не просто не дозволяє рухатися далі, але затягує все глибше – породжує засмучення, жорстокість, озлобленість. І Писання закликає: «Позбавтеся від усякої гіркоти в душі, гніву, люти, крику, лихослів'я і всякого роду злоби» (Ефесян 4:31).

Зрозуміло, що образа відобразить різні типи образу. Існують дрібні образи, не варті уваги. Якщо моя гордіня настільки вразлива, а самолюбство таке чутливе, що я готовий обурюватися з будь-якого дрібного приводу, зі мною явно щось не те. Ну, як мене може зачепити, скажімо, бездумна репліка незнайомця в черзі або випадкового перехождю, яких я в житті ні разу не бачив і ніколи більше не побачу? Або – чи повинні мене чіпати образливі коментарі в соціальних мережах? Я ж не знаю навіть людину, яка їх залишає, а може, це бот, запрограмований на залучення користувачів в конфронтаційні чати. Або – хто мені водій, який підрізав мене на дорозі? Може, людина реально поспішає, і йому потрібно було поступитися? Може, у нього дружина народжує, і її терміново потрібно доставити в клініку?

Нам не відомі ні життєві ситуації, в яких опинилися ці люди, ні тим більше мотиви, які ними рухають. Як же ми можемо засуджувати їх? В цей кокос не те що лапу сунути – навіть озиратися на нього не варто.

Але як бути з образами куди більш серйознішими? Тим, від яких не відмахнутися? Подружня зрада. Зрада друзів. Насильство з боку членів сім'ї. Біль, заподіяний близькою людиною. Ігнорувати їх просто неможливо – нас просто засмоктує в чорну діру цього кокоса. Ми розуміємо, що Бог розкриває перед нами перспективи майбутнього, але капкан образи робить нас заручниками минулого.

З цього приводу поставимо собі три запитання. Перше – риторичне: хто застряг в пастці образи – я чи мій кривдник? Друге запитання – теоретичне: як довго я збираюся сидіти в цій пастці? І третє запитання – практичне: як мені вибратися з неї?

Риторичне запитання на то і риторичне, що відповіді не вимагає. Цілком очевидно, що той, хто колись образив вас, про це, швидше за все, навіть не думає. Або не особливо переживає і давно забув. Або зробив це цілеспрямовано, порадив деякий час тому, як ви мучитесь, і, задовольнившись результатом, продовжує жити своїм життям. Або й зовсім повівся так через недогляд і навіть не знає про ваш біль.

На теоретичне запитання можете відповісти тільки ви самі. Як довго сидіти в пастці – особиста справа кожного.

Ключ, який розмикає пастку

Який же ключ реально розмикає капкан непростення? Світ дає на нього два варіанти відповіді. Перший – помста. Не можна просто так все залишити – потрібно поквитатися. «Не забудемо – не пробачимо!». Масова культура нав'язує штампи в стилі боллівудівських сценаріїв. Мовляв, жив собі хороший тихий хлопець, якого всі кривдили, поки його терпець не урвався, і, зібравшись навколо себе таких же хороших хлопців, він побивав усіх поганих хлопців.

«Чи не вчить ваша Біблія, що око за

око, зуб за зуб?», – запитують прихильники цього підходу. І невямки їм, що цитата ця – не про помсту, а про справедливий суд: «Суд один буде для вас, приходько буде як тубілець» (Левит 24:19-22). Бо за втрачене око месник хотів би вибити обидва, а за зуб – всі тридцять два. «Тоді весь світ стане сліпим і беззубим», – підсумовував цю тему молочник Тев'є.

Жага помсти лише затягує зашморганок гіркоти все сильніше. Будь-яка дія породжує протидію, і так – до повного взаємознищення.

Другий ключ до капкана образи, пропонує світом, – ігнорування. Просто не думайте про це! Ми ж повинні бути лагідними та смиренними! Ми ж не звертаємо уваги на дрібні образи, то навіщо переживати про великі? Невірний чоловік – майже те саме, що неадекват, який підрізає тебе на дорозі. Зрада друга мало чим відрізняється від хейтерського коментаря в мережі.

Але ми-то розуміємо, що це не так. Реальні образи ранять настільки, що ігнорувати їх неможливо. Носячи їх у собі, ми лише накопичуємо гіркоту і біль до тих пір, поки стримати їх уже не в змозі. І тоді вони вириваються назовні з усією своєю руйнівною потужністю – в сім'ї, на роботі, в стосунках з друзями.

Біблійна відповідь радикально відрізняється від обох світських варіантів. Ні помста, ні ігнор не можуть розімкнути капкан образи. Єдиний ключ, який реально випускає вас на свободу, – це прощення: «Прощайте один одному, як і Бог у Христі вам простив» (Ефесян 4:32).

Рабини часів Христа вчили, що кривднику необхідно прощати до трьох разів і тільки після цього вдаватися до альтернативних сценаріїв. Згодом ця точка зору була закріплена в Талмуді. Саме в цьому контексті євангеліст Матвій – євреї, який пише для євреїв, – записав добре знайоме нам запитання: «Тоді Петро приступив тоді та запитався Його: Господи скільки разів прощати брату мій може згрішити проти мене? Чи до семи раз?» (Матвій 18:21). Якої реакції очікував апостол? Вау! Ну, ти крутий, Симоне Йоновичу! Найбільші вчителі Закону меркнуть перед твоїм милосердям, що пропонує семиразове прощення замість триразового! Але не було так. «Ісус каже до нього: Не кажу тобі до семи раз, але аж до сорока семи раз по семи!» (18:22).

Природно, мова не йшла про облік образ, поки число їх не досягне 490. Суть відповіді – прощати потрібно завжди. Далі ж Ісус розповів притчу (18:23-35) про те, що: «Тим то Царство Небесне подібне одному цареві, що захотів обрахунок зробити з своїми рабами. Коли ж він почав обраховувати, то йому привели одного, що винен був десять тисяч талантів»...

За нашими мірками, це немало-небагато, а близько ста мільйонів доларів! Важко уявити, як цей хтось примудрився заборгувати таку суму, але з пісні слова не викинеш. А що він не мав із чого віддати, наказав пан продати його, і його дружину та діти, і все, що він мав, і заплатити. Кілька тисяч доларів – максимум, що можна було б виторгувати з цієї операції в перерахунок на нинішні гроші. Отож мова йшла не стільки про компенсацію, скільки про виховний засіб, щоб іншим не кортіло.

«Тоді раб той упав до ніг, і вклонявся йому та благав: Потерпи мені, я віддам тобі все! (Уявляєте? Все, ні шекеlem менше!). І змилисередився пан над рабом тим, і звільнив його, і простив йому борг. А як вийшов той раб, то спіткав він одного з своїх співтоваришів, що був винен йому сто динарів». (Ця – кілька сотень баксів. Не дрібниця, звичайно, але сума цілком така, що можна віддати). І, схопивши його, він душив та казав: Віддай, що ти винен! А товариш його впаў у ноги йому, і благав його, кажучи: Потерпи мені, і я віддам тобі! Та той не схотів, а пішов і всадив до в'язниці його, аж поки він боргу не верне. Як побачили ж товариші його те, що сталося, то засмутилися дуже, і прийшли й розповіли своєму панові все, що було. Тоді пан його кличе його, та й говорить до нього: Рабе лукавий, я простив був тобі весь той борг,

бо просив ти мене. Чи й тобі не належало змилуватися над своїм співтоваришем, як і я над тобою був змилувався? І прогнівася пан його, і катам його видав, аж поки йому не віддасть всього боргу».

А потім йде ще один вірш, який викликає не просто дискомфорт, а справжній жах: «Так само й Отець Мій Небесний учинить із вами, коли кожен із вас не простить своєму братові з серця свого їхніх прогріхів».

Як нам імпонує ідея прощення, коли йдеться про прощення щодо нас! І наскільки незручна вона, якщо мова йде про прощення інших з нашого боку. Господь же встановлює між ними прямо і безпосередню залежність.

П'ять помилок у прощенні

Мистецтву прощати теж необхідно вчитися. А це не так вже і просто. І з перешкод, які найчастіше зустрічаються і які слід подолати на цьому шляху, – нерозуміння самої суті прощення.

Дуже поширені п'ять основних помилок на цей рахунок.

Помилка 1. Пробачити – значить сказати: «Гаразд, нічого страшного; проїхали». Прощення – це не «нічого страшного». Віроломство, брехня, зрада, підлість, насильство – хіба це не страшно? Потрібно визнати: наскільки благочестивим не здавалося б таке рішення з боку, воно просто не працює. Ефект – той же, що і при ігноруванні: ти продовжуєш тягнути на собі тягар чужої вини. Ісус, прощаючи грішникам, аж ніяк не стверджував, що гріх – це не страшно або маловажно. «Я не засуджую тебе», – говорив Він. Але при цьому додавав: «Йди, але більш не гріши» (Івана 8:11). Адже і цар в притчі не сказав, що борг був незначний. Він просто взяв витрати за завдані збитки на себе.

Прощення – це не «нічого страшного», а «ти мені більше нічого не винен».

Помилка 2. Прощення – це почуття. Потрібно почекати, поки ви відчуєте, що готові пробачити. Але і це – утопія. Само по собі, без будь-яких зусиль з вашого боку, таке відчуття ніколи не з'явиться. Або ж ви думаєте, що в Ісуса, коли Він, стікаючи кров'ю, задихався на хресті, був настій всім пробачити? Прощення – це значить прийняти певне рішення.

Помилка 3. Пробачити – значить забути й більше не звертати уваги. Ні! Може так статися, що ви до кінця життя будете пам'ятати про завдану вам кривду. Прощення не має забути. Прощення – це пам'ять. Але пам'ять не про той біль, який заподіяли вам, а про те, що зробив для вас Ісус попри завдані вашим гріхом біль. Незалежно від того, чи пам'ятаємо ми про завдану нам образу, чи забули її, ми прощаємо, пам'ятаючи, що нам прощено набагато більше.

Помилка 4. Пробачити – значить, знову почати довіряти. Важко придумати ідею, наївнішу за цю. Прощають – раз і назавжди. Довіра ж відновлюється роками. Повірте, є достатньо людей, на яких я був злий, але пробачив. Але довіри моєї вони так і не заслужили.

Помилка 5. Для вибачення необхідно, щоб кривдник усвідомив провину і попросив прощення. Це, мабуть, найпоширеніша помилка. Прощаючи, я відпускаю на волю не його, а самого себе, і це абсолютно не залежить від того, попросить мене про це чи ні.

Ба більше – прощення взагалі не вимагає участі прощеного. Просто люди схильні помилятися із цього приводу, не бачачи різниці між прощенням і примиренням. Безумовно, примирення – це те, до чого ми повинні прагнути при першій-ліпшій нагоді. Але заповідаючи: «Живіть у мирі з всіма людьми, – апостол додає, – якщо це можливо з вашого боку» (Римлян 12:18). Примирення вимагає взаємодії, а це не завжди реально. Тому Ісус дає на цей рахунок цілком конкретні інструкції.

Три спроби примирення

Ось тут, якраз, і варто почати три спроби (Матвія 18:15-17).

Спроба 1. В жодному разі не починайте нарікати та скаржитися вському,

хто готовий слухати! Спробуйте поговорити зі своїм кривдником наодинці. Нерідко цього буває достатньо.

Людина могла образити вас через недогляд, і навіть не знати про це! Або ж виникло непорозуміння, і ви один одного просто не зрозуміли. Не вподібнюйтеся своєму кривднику. Візьміть себе в руки! Покажіть, що ваші з ним взаємини цінніші для вас, ніж власні почуття. Не опускайтеся до закидів і не апелюйте до абсолютних категорій типу «вічно ти...» або «ти ніколи...». Просто дайте знати, як ви сприйняли ті чи ті його слова або дії й що саме в них вас зачепило. «Якщо послухає тебе, то придбав ти брата твого» (18:15).

Спроба 2. Спробуйте вдатися до нейтральних посередників – «... візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох чи трьох свідків підтвердилося всяке слово» (18:16). Це мають бути люди, чия думка ви обоє поважаєте, – служителі церкви, спільні друзі тощо.

Спроба 3. Розкажи про суть конфлікту іншим спільним знайомим. Буквально написано: «... скажи Церкві» (18:17). Але церкви в нинішньому розумінні цього слова тоді ще не існувало. Так звалася група людей, які збираються в одному будинку. Тобто мова йде про близьких вам людей, про безпосереднє коло спілкування. Найбільша помилка, яку ми допускаємо, шукаючи примирення, – починати саме з цього кроку, тут же всім розповідаючи про свою образу, коли це – останній крайній захід, за яким можливості для примирення більше немає: «... хай буде тобі, як язичник і митар» (18:17). А з язичниками й митниками євреї просто намагалися не мати справ.

У пастці непростення томитися не винуватись, а жертва. Буквальне значення слова «пробачити» в Біблії – відпустити. І, прощаючи кривднику, ми відпускаємо з цієї пастки на волю не його, а себе.

Кажуть, що таїти в серці своєму образу – це все одно, що все життя пити отруту в надії, що в результаті помре ваш кривдник. Насправді ж усе ще гірше. Ви не просто самі п'єте цю отруту, але і пої-

те нею усіх, хто вас оточує.

Від образи не врятують ні снодійне, ні його, ні антидепресанти, ні будь-які інші людські засоби. Єдиний даний нам Господом ключ, який розмикає цей капкан, – прощення. Не відкладайте, відпустіть себе на волю.

Три кроки прощення

Крок 1. Якщо ви ще не отримали прощення у Христі, не тягніть – примиріться з Богом. Ви не можете дати іншим того, чого не маєте самі. Прощення не змінить ваше минуле. Прощення змінить ваше майбутнє.

Крок 2. Моліться. Наприклад, так: «Боже, я не можу пробачити [ім'я]. Дай мені сил відпустити цю образу. Допоможи мені звільнитися від неї. Моя образа отрує моє життя і життя тих, хто мене оточує. Вона утримує мене від майбутнього, яке Ти приготував мені і моїй родині. Сьогодні я приймаю рішення пробачити [ім'я], як Ти простив мене».

Крок 3. Просто зараз згадайте когось, образу на кого ви носите у своєму серці. Не відкладаючи прийміть рішення йому пробачити. І якщо ви не можете цього зробити, причина лише одна: ви забули, якою ціною ви самі отримали прощення. «Благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас гонять» (Матвія 5:44).

Сергій Головін.

В ІРАНІ ВЖЕ МАЙЖЕ МІЛЬЙОН ХРИСТІЯН: НОВІ ДАНІ ДОСЛІДЖЕНЬ

Місіологи давно говорять про стрімке зростання християнської церкви в Ірані. Тепер у них є дані, що підтверджують цю інформацію, – зі світських досліджень.

За даними нового опитування, проведеного дослідницькою групою з Нідерландів GAMAAN, під час якого опитали 50 тисяч іранців, 90% з яких проживають в Ірані, 1,5 відсотка визначили себе як християни.

Якщо екстраполювати ці дані на населення Ірану, яке налічує близько 50 мільйонів освічених дорослих людей (опитана вибірка), виходить щонайменше 750 000 віруючих. Згідно з GAMAAN, число християн в Ірані «безсумнівно, становить близько кількох сотень тисяч і наближається до мільйона».

Християнські експерти, опитані Christianity Today, висловили незначне здивування. Однак ці дані можуть мати велике значення для іранської церкви. «Через відсутність належних даних більшість міжнародних правозахисних груп висловили певний сумнів у тому, наскільки поширене явище релігійної конверсії в Ірані», – сказав Мансур Борджія, директор з досліджень захисту прав «Статті 18», британської організації, що займається захистом прав людини і поширенням свободи віросповідання в Ірані.

«Приємно бачити – уперше світська організація додає ваги цим заявам».

Дослідження, в ході якого було поставлено 23 запитання про «ставлення людей до релігії» і демографії, проводили професори з відомих нідерландських університетів Тилбурга і Утрехта.

Загальна презумпція сумнівів могла вплинути на клопотання про надання притулку іранцям, які прагнуть переселення до Європи чи куди-небудь.

«Ми не вважаємо й віддалено правдоподібним те, що сьогодні в Ірані таємно сповідують християнство до мільйона чоловік», – написав британський суддя в березневій постанові, що встановлює керівні принципи передової практики, після справи, в якій у кінцевому підсумку було відмовлено у притулку нововерненому християнину з Ірану.

Проте, незважаючи на поширені скептицизм, дослідження, проведені християнськими правозахисними організаціями, почали приносити результати.

«Справжня новина – не кількість християн», – сказав Йоганнес де Йонг, директор аналітичного центру Sallux («Соляне світло»), що входить в Європейський християнський політичний рух. – Це масова секуляризація іранського суспільства в цілому».

Тільки 32% опитаних назвали себе мусульманами-шіїтами. Офіційно Іран

озічує їх кількість у 95 відсотків.

«Іслам в Ірані – це політична система, а не віра, яку приймає якась більшість», – сказав де Йонг, який працював з іранськими біженцями та опозиційними політиками протягом останніх 20 років. – У вільному Ірані відбудеться розпад ісламу і дуже значний підйом християнства, зороастризму і атеїзму».

Опитування це підтверджує. Атеїсти становлять 9% населення (а тих, що не відносять себе до жодної релігії, всього 22%). Зороастрійців нині лише 7%.

Майже половина опитаних (47%) заявили, що раніше були релігійними. Тільки 6 з 10 опитаних іранців сказали, що народилися в релігійній сім'ї. Але 6 з 10 також заявили, що не моляться щодня. 7 з 10 не хочуть прийняття законодавства, заснованого на релігії (68%); державних релігійних установ (71%) або обов'язкового головного покриття (73%). Більшість (58%) взагалі не вірять у необхідність носіння хіджабу.

А згідно з опитуванням GAMAAN 2019 року, 79 відсотків населення проголосували б проти Ісламської республіки.

Хоча це може здатися родючим полем для християнського свідчення, Давид Егназар з Elam Ministries застерігає від «глиняних ніг» секуляризму. Наприклад, майже 4 з 10 іранців (37%) вживають алкоголь, що забороною ісламом.

«Іранців привертає християнство, тому що вони вважають його невід'ємною частиною вільного, світського і демократичного Заходу», – сказав він. – Для християнських установ важливо вивести християнство з цього шаблону».

Він також з обережністю поставився до підтвердження статистики опитування як істинної оцінки Тіла Христа. У світському опитуванні «християнини» може означати що завгодно – від «смутного потягу» до «справжньої любові до Христа і зростаючого пізнання Писання».

Егназар вважає, що відсутність у домашніх церков структури управління завдасть шкоди зростаючому руху. Їх можуть захопити помилкове вчення, фінансові порушення і пастирська диктатура.

Борджія погоджується з цією думкою. «Існує реальний ризик того, що зростання церкви випереджає

зростання учнівства», – сказав він. – Але проблема ускладнюється тим фактом, що багато лідерів нині утримуються в тюрмах або були вигнані з країни».

За словами Майка Ансарі, президента Heart4Iran, ця церква «сильно маргіналізована, розрізнена і сегментована». Ансарі вважає, що особиста євангелізація – найефективніший метод поширення Євангелія і причина більшої частини зростання християнства в Ірані. Але з огляду, що це «надзвичайно ризиковано», супутникове телебачення стало провідним фактором.

Телеканал Mohabat TV зауважив сплеск релігійної конверсії під час COVID-19. У той час як канал був проінформований про 324 нововернені через його служіння в березні 2019 року, через рік відбулося десятикратне збільшення – 3088 нових віруючих.

І якщо експоненціальне зростання домашніх церков не встигає за релігійною конверсією, супутникове телебачення має заповнити цю прогалину.

«Без значного особистого спілкування і учнівства майбутнє іранської Церкви залишається невизначеним», – сказав Ансарі. – Ізоляція – найбільший ворог зростання церкви». Він може виявитися більш ефективним противником, ніж іранський уряд.

Майкл Вайбо з Open Doors International, що заснована в Голландії, зазначив, що швидке зростання церков почалося в 2004 році, коли держава чинила тиск на офіційно зареєстровані церкви, які звершували богослужіння мовою фарсі. Традиційні християнські громади Ірану використовували вірменську і ассирійську мови своїх етнічних громад.

Отже, служіння було змушене піти в підпілля, де воно «поширилося як лікарська пожежа» через групи осередків і домашні церкви.

«Іранська влада втратила контроль над цим», – сказав Майкл. – Вони нічого не могли зробити, щоб зупинити поширення Євангелія».

Влада намагалася і продовжує намагатися чинити опір. Але всупереч офіційним звинуваченням християн в тому, що вони є сіоністськими агентами і становлять загрозу для національної безпеки, іранський чиновник недавно заявив священнослужителям у священному місті Кум, що «ці нововернені – звичайні люди, чия робота пов'язана з продажем бутербродів або аналогічних речей». І скаржився, що нововернення «відбувається прямо на наших очах».

«Світогляд».

АМЕРИКАНСЬКИЙ БІЗНЕСМЕН ВИТРАТИВ НА БЛАГОДІЙНІСТЬ ВІСІМ МІЛЬЯРДІВ ДОЛАРИВ – МАЙЖЕ ВСЕ, ЩО ЗАРОБИВ ЗА ЖИТТЯ

89-річний американський бізнесмен і філантроп Чак Фіні витратив на благодійність вісім мільярдів доларів – майже все, що заробив за життя, при цьому 13 років він віддавав кошти на благодійність таємно.

Протягом останніх 38 років Чак Фіні, який заробив мільярди доларів на імперії магазинів безмитної торгівлі, робив пожертви благодійним організаціям та університетам по всьому світу з метою «віддати все це до нуля», – пише The Guardian.

Фіні досягнув своєї мети – фонд Atlantic Philanthropies, який він створив таємно у 1982 році і через який передав майже все своє багатство, оголосив про закриття.

«Тим, хто цікавиться, як це – дарувати мільярди за життя, спробуйте: воно вам сподобається», – заявив Фіні.

Бізнесмен, який віддав більшу частину своїх статків на благодійність таємно, сподівається, що його приклад наслідуватимуть інші мільярдери, використовуючи свої кошти для вирішення найбільших проблем у світі.

«Багатство приносить відповідальність. Люди повинні відчувати відповідальність за використання деяких своїх активів для поліпшення життя своїх ближніх», – говорить бізнесмен.

«Фіні не буде проповідувати свою ідею іншим надбагатим мільярдерам, але він скаже: «Скільки яхт або пар взуття вам ще потрібно? У чому полягає сенс всього цього накопичення багатства, коли ти можеш бачити і вирішувати такі величезні проблеми?»», – додав президент і виконавчий директор Atlantic Philanthropies Крістофер Ехслі.

За словами Ехслі, Фіні буде захоочувати таких людей, як Джефф Безос (засновник Amazon, вважається найбагатшою людиною у світі), «обрати глобальну проблему, яка його цікавить, та виділити свої кошти для її вирішення».

На самого Фіні свого часу вплинуло все Ендрю Карнегі «Євангеліє багатства», в якому розповідається, що «мільйонер буде лише довіреною особою для бідних». «Я завжди співчував людям, яким у житті важко. І світ повний людей, яким не вистачає їжі», – сказав бізнесмен у 2010 році в інтерв'ю ірландському RTE.

«Фіні вів надзвичайно ощадливий спосіб життя, не маючи автомобіля чи будинку, а лише одну пару взуття. Він був відомий тим, що літав лише в економ-класі, навіть коли члени його сім'ї та колеги подорожували в бізнес-класі», – пише The Guardian.

Президент і виконавчий директор Atlantic Philanthropies Крістофер Ехслі, який працював з Фіні більше 30 років, сказав, що його шеф колись намагався жити розкішним життям,

але це його не влаштовувало.

«У нього були гарні будинки та інші приємні речі. Він спробував, і зрозумів, що це не для нього».

«Він не має свого будинку, не має авто. Він дійсно має годинник Casio за 10 доларів та носить папери в поліетиленовому пакеті. Він такий. Це те, з чим він почувався комфортно», – сказав президент і виконавчий директор Atlantic Philanthropies.

Зазначається, що у 60-х роках минулого століття Фіні разом із партнерами почав розвивати мережу магазинів безмитної торгівлі Duty Free Shoppers – у 80-х це принесило величезні прибутки. Так, у 1988 році Forbes поставив Фіні на 31 місце у рейтингу найбагатших людей США із статками в 1,3 млрд доларів.

Проте ці кошти вже були не його – за чотири роки до того він передав свою частку в Duty Free Shoppers – 38,75% – своїй благодійній організації Atlantic Philanthropies.

«Про передачу активів знали лише найближчі», – пише видання.

При цьому у 1996 році Фіні та його партнери продали свої частки акцій в Duty Free Shoppers концерну LVMH Бернара Арно (зараз це один із найбагатших людей світу). Саме тоді Фіні і був змушений публічно розповісти про свою благодійність – через суперечку із співзасновником компанії Робертом Міллером таємна філантропія Фіні «була викрита» перед судовим засіданням.

«Ставлення Фіні до грошей має суттєвий контраст із співзасновником DFS Робертом Міллером (293-тє місце у рейтингу найбагатших у світі, статки оцінюють у шість мільярдів доларів). Міллер має розкішні будинки в Гонконгу, Нью-Йорку, Парижі та Гштааді, а також заміський парк Gunnerside у Йоркширі площею 14 500 гектарів», – пише The Guardian.

Зазначається також, що за секретністю, з якою Фіні жертвував гроші, Forbes в 2012 році назвав його Джеймсом Бондом по благодійності.

Економічна Правда.

НОВА ЛЕГЕНДА. ХРИСТІЯНСЬКА ПІСНЯ «YOU SAY» ПРОТЯГОМ 100 ТИЖНІВ БУЛА НА ВЕРШИНІ ВСІХ ХІТ-ПАРАДІВ BILLBOARD

Напхненний гімн про пошук своєї ідентичності в Бозі став єдиною піснею, яка провела 100 та більше тижнів на вершині всіх хіт-парадів Billboard. Пісня «You Say» Лорен Дейгл, випущена понад два роки тому, побила рекорд, стабільно утримуючи перше місце в чарті Hot Christian Songs більш ніж після двох років після свого дебюту.

«Для мене велика честь», – написала 28-річна співачка в Твіттері, подякувавши своїм співавторам і шанувальникам, які вітали цю пісню. – Це подарунок, вдячність за який я ніколи не зможу виразити словами».

Рік тому «You Say» побила рекорд християнських пісень, який колись належав пісні групи Hillsong «Oceans (Where Feet May Fall)», яка пробула в чарті 61 тиждень.

«You Say» стала першою популярною християнською піснею, яка також посіла перше місце в чарті Adult Contemporary і досягла п'ятої позиції в рейтингу Adult Pop Songs. Рейтинг заснований на стрімінгах, радіо і продажах.

Приспів до «You Say» звучить так: «Ти говориш, що мене любиш, коли я нічого не

відчуваю / Ти кажеш, що я сильна, коли я думаю, що я слабка / І Ти кажеш, що мене тримають, коли я зазнаю невдачі / коли я (нікому) не належу, ти кажеш, що я Твоя».

Цю потужну пісню неодноразово виконували на конкурсі American Idol.

Уродженка Луїзіани, Дейгл почала співати в хорі Open Door Church в Лафайєті. Вона почала гастролювати з християнською групою, зрештою переїхавши в Нешвілл у 2012 році і підписавши контракт з Centricity Music – тим же лейблом, який представляє артистів Ендрю Петерсона і Джейсона Грея.

Вона співпрацювала з благодійним фондом ChildFund і виступала онлайн для ініціативи «Церкви, які допомагають церквам» під час пандемії коронавірусу.

№ 11 (194) Виходить щомісяця листопад 2020 р.

Адреса редакції: 76002, м. Івано-Франківськ, вул. Мочульського, 1; тел./факс (0342) 50-10-19, факс 50-10-21 E-mail: dobry.samar@gmail.com

Шеф-редактор — Олег Карпюк; літературний редактор — Людмила Бендус; технічний редактор — Тарас Пришляк; оператор комп'ютерного набору — Вікторія Галюк.

Газета віддрукована у видавництві «А-Прінт», м. Тернопіль. Обсяг — 1,86 умовного друкованого аркуша. Тираж — 15000 примірників. Замовлення № 923.